

PLA-1/0017
1613620800

CATECISME
DE LA
DOCTRINA CRISTIANA
que lo Il-lm. y Revm. Sr. Dr.
D. JOSEPH MESEGUER Y COSTA

PUBLICA
PER LOS FIELES DÉL

BISBAT DE LLEIDA

EDICIÓ OFICIAL

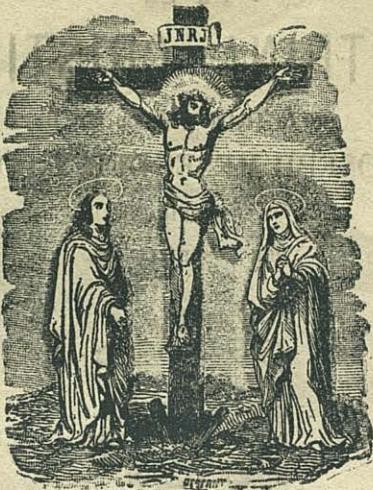
TIRADA DE CENT MIL EXEMPLARS

PREU 10 CENTIMS.

LLEIDA

ESTAMPA DE JOSEPH PLÁ.—CATALUNYA, 7.

1896

OFERIMENT DE LA PRECIOSA SANCH DE N. S. J. C.

Vos oferesch, Pare Etern, la preciosíssima^a sanch de Jesucrist, en expiació dels meus pecats, y per les necessitats de la Santa Iglesia.

100 dias de indulgencia, cada vegada. (Pio VII, 1817.)

Jesus meu misericordial 100 dias de indulgencia, cada vegada (Pio IX, 1856.)

APROBATADA A L'EPISEQUIA ARAGONESA

SONETO QUE SE ATRIBUEIX Á SAN FRANCISCO XAVIER

Per que sias, Jesús, de mi estimat
No m' mou per cert lo cel que m' tens promés;
Ni perque cessi jo de ofendre t' mes
Me mou lo infern del hom' tant tremolat.

Tu m' mous, Senyor: me mou véure t' clavat
En eixa creu, de la que estás suspés;
Me mou véurer ton cos ferit y ofés
Y á una mort afrentosa condemnat.

Mou-me, en fi, ton amor, y en tal manera
Qu' encar no hi hagués cel jo t' amaria,
Y encara que lo infern no hi fos, temera.

Res deus donarme per que jo t' volguera,
Puig encar no esperás lo cel un dia,
Lo mateix que ara t' vull també t' voldria.

ADVERTENCIA IMPORTANTISSIMA.

Cada dia faré intenció de guanyar las indulgencias concedidas, a tots y cada un dels actes de pietat que practicaré, com entre altres la senyal de la creu, que te 50 dias concedits (Pio IX 28 Jul. 1863) y si s' fa ab sigua beneyta altres 50 (Pio IX 23 Mars 1866).

INDULGENCIAS CONCEDIDAS

als que ensenyen y aprenen la

DOCTRINA CRISTIANA.

Als pares y mares que la ensenyen als seus fills y criats: 100 dias de indulgencia cada vegada.

Als mestres que porten als seus deixebles á la iglesia los dias festius, per odir la explicació de ella: 7 anys cada vegada, y cualsevol dia que la expliquin en la escola: 100 dias de indulgencia.

Als que durant mitja hora la ensenyen ó aprenguen: 100 dias cada vegada.

Als que tinguin costum de acudir á la doctrina ó ensenyarla, confessant y combregant los dias de Nadal, Resurrecció de N. S. J. C. y festivitat del Apóstols San Pere y S. Pau, indulgencia plenaria.

Tots los que siguin causa y ocasió de que cualsevol persona vaigi á la doctrina cristiana: 200 dias de indulgencia.

Tots los que tenen costum de ensenyar la doctrina cristiana, si visitan algun malalt: 200 dias de indulgencia.

Tots los dits habent confessat y combregat, ó si no poden, invocant lo nom de Jesus á la hora de la mort, indulgencia plenaria.

Paulo V, 6 Octubre 1607. Gregori XV, 27 Septembre 1622. Climent VII, 27 Juny 1735.

COMPENDI Ó BREU EXPLICACIÓ DE LA DOCTRINA CRISTIANA.

PARE NOSTRE.

Pare nostre que estau en lo cel, sia santificat lo vostre sant nom, vinga á nosaltres lo vostre sant regne, fassas la vostra voluntat, axí en la terra como se fa en lo cel. Lo nostre pa de cada dia, donaunos Senyor en lo dia de vuy: y perdonaunos las nostras culpas axí com nosaltres perdonam á nostres deutors, y no permetau que nosaltres caygam en la tentació, ans deslliurau-nos de qualsevol mal. Amen.

AVE MARÍA.

Déu vos salve María, plena de gracia, lo Senyor es ab vos, y beneyta sóu vos entre totas las donas, y beneyt es lo fruyt del vostre sant ventre Jesús. Santa María, Mare de Deu, pregaus per nosaltres pecadors, ara y en la hora de la nostra mort. Amen.

CREDO.

Crech en un Déu, Pare totpoderós, Criador del cel y de la terra, y en Jesucrist, únic Fill seu, Senyor nostre, lo qual fou concebut per obra del Esperit Sant, masqué de María Verge, patí baix lo poder de Pons Pilat: fou crucificat, mort y sepultat, devallá als inferns, y resuscitat al tercer dia de entre los morts: sen pujá al cel, y seu á la dreta de Déu lo Pare totpoderós: de allí ha de venir á juzgar los vius y los morts. Crech en lo Esperit Sant, la Santa Mare Iglesia católica, apostólica, romana, la comunio dels Sants, la remissió dels pecats, la resurrecció de la carn, la vida perdurable. Amen.

SALVE.

Déu vos salve, Reina y Mare de misericordia, vida, dulsura y esperansa nostra: Déu vos salve. A vos eridám los desterrats fills de Eva: á vos suspirám gement y plorant en aquesta vall de llàgrimas. Ea donchs, Senyora, advocada nostra, aquells ulls vostres misericordiosos giraulos envers nosaltres, y despresa de aquest desterro mostraunos á Jesús, fruyt beneyt del vostre sant ventre. ¡O clementíssima! ¡o piadosa! ¡o dolsa sempre Verge María! Mare santa de Déu, pregau per nosaltres, que siam dignes de las promeses de Jesucrist, únic fill vostre, y Senyor nostre. Amen.

LOS MANAMENTS DE LA LLEY DE DÉU SON DEU.

Los tres primers pertanyen á la honra y gloria de Deu, y los altres set al profit del proxim.

Lo primer, amar á Déu sobre todas las cosas.
Lo segon, no jurarás lo sant nom de Déu en vano.
Lo tercer, santificarás las festas.
Lo quart, honrarás pare y mare.
Lo quint, no matarás.
Lo sisé, no fornicarás.
Lo seté, no furtarás.
Lo vuité, no llevarás falsos testimonis ni mentirás.

Lo nové, no desitjarás la muller de ton próxim.

Lo desé, no desitjarás los béns de ton próxim.

Aquests deu manaments se enclouen en dos, so es, en servir y amar á Déu sobre todas las cosas y al próxim com á si mateix.

LOS MANAMENTS DE LA IGLESIA SON CINCH.

Lo primer, oir misa cumplida en los diumenges y festas manadas.

Lo segon, confessar á lo menos una vegada en lo any.

Lo tercer, combregar per Pasqua florida.

Lo quart, dejunar en la quaresma y otras

dias que la Iglesia mana, y abstendirse de menjar carn en los dias prohibits.

Lo quint, pagar bé los delmes y primicias, ó lo que á assó sia degudament substituhit.

LOS SACRAMENTS SON SET.

Lo primer, sant baptisme.

Lo segon, confirmació.

Lo tercer, eucaristia.

Lo quart, penitencia.

Lo quint, extremaunció.

Lo sisé, orde sagrat.

Lo seté, sant matrimoni.

CONFESSIÓ GENERAL.

Jo pecador, me confesso á Déu totpoderós, y á la gloriosa sempre Verge María, al benaventurat sant Miquel Arcángel, al benaventurat sant Joan Baptista, als sants Apóstols sant Pere y sant Pau, á tots los Sants y á vos Pare, que he pecat gravement de pensament, paraula, obra, y omissió, per ma culpa, per ma culpa, per ma grandíssima culpa. Per tant jo prego á la gloriosa sempre Verge María, al benaventurat sant Miquel Arcángel, al benaventurat sant Joan Baptista, als sants Apóstols sant Pere y sant Pau, á tots los Sants y á vos Pare, que pregueu per mí á Déu nostre Senyor. Amen.

ACTE DE CONTRICIÓN.

Senyor méu Jesucrist, Déu y home verdader, Criador, Pare y Redemptor méu, en qui crech, en qui espero, á qui amo y estimo mes que á totas las cosas, me pesa de habervos ofés, per ser Vos qui sòu, bondat infinita: y també me pesa porque me podeu castigar ab lo infern; y ajudat de vostra divina gracia, y esperant en los mérits de vostra preciosa sanch, proposo no tornar mes á pecar, confesarme y cumplir la penitencia quem será donada.

LOS ARTICLES DE LA FE SON CATORSE.

Los que pertanyen á la Divinitat son los següents:

Lo primer, créurer en un sol Deu totpoderós.

Lo segon, créurer que es Pare.

Lo tercer, créurer que es Fill.

Lo quart, créurer que es Esperit Sant.

Lo quint, creurer que es Criador.

Lo sisé, créurer que es Salvador.

Lo seté, créurer que es Glorificador.

Los que pertanyen á la santa Humanitat son los següents:

Lo primer, créurer que nostre Senyor Jesucrist, en quant home, fou concebut per obra del Esperit Sant.

Lo segon, créurer que nasqué de María santísima, sent verge antes del part, en lo part, y despres del part.

Lo tercer, créurer que prengué mort y pasió per salvar los pecadors.

Lo quart, créurer que devallá als inferns, y deslliurá las ànimes dels sants Pares, que esperaban lo su seu sant adveniment.

Lo quint, créurer que resucitá al tercer dia de entre los morts.

Lo sisé, créurer que sen pujá al cel, y seu á la dreta de Déu lo Pare totpoderós.

Lo seté, créurer que de allí ha de venir á juzgar los vius y los morts; so es, los bons per donarlos la gloria del cel, perque guardaren los seus sants manaments; y los mals pena perdurable, perque nols guardaren.

LAS OBRAS DE MISERICORDIA SON CATORSE.

Las corporals son las següents:

La primera, donar menjar al qui té fam.

La segona, donar béurer á qui té set.

La tercera, vestir als despullats.

La quarta, visitar als malalts y presos.

La quinta, recullir als peregrins.

La sexta, rescatar los cautius.

La séptima, enterrar los morts.

Las espirituals son las següents:

La primera, ensenyar al ignorant,

La segona, donar bon consell á qui lo ha de menester.

La tercera, corregir al que va errat.

La quarta, consolar al trist y desconsolat.

La quinta, perdonar las injurias per amor de Déu.

La sexta, sufrir ab paciencia las flaquesas y molestias de nostre próxim.

La séptima, pregat per Déu per los vius y per los morts.

LOS PECATS CAPITALS SON SET.

Lo primer, superbia.

Lo segon, avaricia.

Lo tercer, lúxuria.

Lo quart, ira.

Lo quint, gola.

Lo sisé, enveja.

Lo seté, peresa.

Contra aqueixos set pecats hi ha set virtuts.

Contra superbia, humilitat.

Contra avaricia, lliberalitat.

Contra lúxuria, castedat.

Contra ira, paciencia.

Contra gola, abstinença.

Contra enveja, caritat.

Contra peresa, diligència.

LOS ENEMICHS DEL ÁNIMA SON TRES.

Mon, dimoni y carn.

LAS VIRTUTS TEOLOGALS SON TRES.

Fe, esperansa y caritat.

LAS VIRTUTS CARDINALS SON QUATRE.

Prudència, justicia, fortalesa y templansa.

LAS POTENCIAS DEL ÁNIMA SON TRES.

Memoria, enteniment y voluntat.

LOS SENTITS CORPORALS SON CINCH.

Véurer, ohir, olorar, gustar y tocar.

LOS DONS DEL ESPERIT SANT SON SET.

Sabiduria, enteniment, consell, fortalesa ciencia, pietat y temor de Déu.

LOS FRUITS DEL ESPERIT SANT SON DOTSE.

Caritat, goig, pau, paciencia, llarga esperansa, bondat, benignitat, mansuetut, fe, modestia, continencia y castedat.

LAS BENAVENTURANSAS SON VUIT.

La primera: Benaventurats los pobres de esperit; perque de ells es lo regne del cel.

La segona: Benaventurats los mansos; perque ells possehirán la terra.

La tercera: Benaventurats los que ploran; perque ells serán consolats.

La cuarta: Benaventurats los que tenen fam y set de justicia; perque ells serán saciats.

La quinta: Benaventurats los misericordiosos; perque ells alcansarán misericordia.

La sexta: Benaventurats los nets de cor; perque ells veurán á Déu.

La séptima: Benaventurats los pacífichs; perque ells serán anomenats fills de Déu.

La octava: Benaventurats los que pateixen persecució per la justicia; perque de ells es lo regne del cel.

LAS DERRERÍAS DEL HOME SON QUATRE.

Mort, judici, infern y gloria.

INTRODUCCIÓ.

PARE. Quí criá al home?

FILL. Déu Nostre Senyor, criador de totas las cosas.

P. Per quín fi Déu criá al home?

F. Per amarlo y servirlo en esta vida, y véurel y gosarlo en la gloria del cel.

P. Qué es indispensable pera que lo home alcance la gloria del cel?

F. Primerament ser batejat.

- P. Y per alcansar la gloria del cel basta lo seu batejat?
- F. Per los que moren avans del us de rahó, si pare; pero los que moren despres, á mes de ser batejats han de saber y practicar la doctrina cristiana.
- P. Quina es la doctrina cristiana?
- F. La de Cristo, la dels Apòstols, y la de nostra Mare la Iglesia católica.
- P. Quinas cosas ha de saber lo cristiá al tenir us de rahó?
- F. Las que son de precepte y li pertanyen segons lo seu estat y condició.
- P. Digas, pues, aquell que ha arribat al us de rahó, ademes del baptisme, ¿de cuántas cosas necesita per alcansar la gloria del cel?
- F. De quatre que son Fe, Esperansa, Caritat y bonas obras.
- P. Ets cristiá?
- F. Sí pare, per la gracia de Dèu y mérits de Jesucrist.
- P. Qui son los cristians?
- F. Tots los que son batejats, y segueixen la lley de Cristo.
- P. Quin es lo senyal del cristiá?
- F. La santa Creu, porque en ella nos redimí Cristo Senyor nostre.
- P. De quántas maneras usam del señal de la Creu?
- F. De dos, que son persignar y senyar.
- P. Qué cosa es persignar?

- F. Fèr tres creus ab lo dit pólser de la ma dreta: una en la front, altra en la boca, y altra en lo pit, dient: per lo senyal ✕ de la santa Creu, de nostres ✕ enemichs deslliuraunos Senyor, ✕ Dèu nostre.
- P. Qué cosa es senyar?
- F. Fer una creu en la ma dreta estesa desde l' front fins á la cintura, y desde l' muscle esquerre fins al dret, dient: en nom del Pare, y del Fill, ✕ y del Esperit Sant. Amen.
- P. Quant nos persignam, per qué fem la creu en lo front?
- F. Perque Dèu nos guarde de mals pensaments.
- P. Per qué fem la creu en la boca?
- F. Perque Dèu nos guarde de malas paraula.
- P. Per qué fem la creu en lo pit?
- F. Perque Dèu nos guarde de malas obris.
- P. Per qué nos senyam ab la ma dreta?
- F. Perque la dreta es la principal, y en lo servey de Dèu habem de emplear lo millor.
- P. Per qué, quant fem las creus, comensam per la part esquerra?
- F. Per significar que per medi de la creu habem passat del estat de la culpa al estat de la gracia.
- P. Quánt será bo usar del senyal de la creu?
- F. Al llevarnos del llit, al anar al llit, al surtir de casa, al entrar y surtir de la iglesia, quant siam tentats y sempre que hajam de comensar alguna obra espiritual ó corporal.

DOCTRINA DE FE.

- P. Qué cosa es Fé?
F. Es una virtud sobrenatural quen's inclina
creurer tot lo que Déu ha revelat, y la Iglesia
nos proposa com de fe.
P. Per qué s' diu que la Fe nos inclina á creurer
tot lo que Déu ha revelat, y la Iglesia nos
proposa com de fe?
F. Perque solament la Iglesia té de Déu la au-
toritat de resóldrer y definir de una manera
infal-lible, lo que es de fe.
P. Qui te en la Iglesia aquesta autoritat infal-
lible?
F. Lo Papa ó Sumo Pontífice de Roma, ja per si
sol, ja en unió ab lo cos docent de la Iglesia,
del cual es cap.
P. ¿En que consisteix aquesta prerrogativa de la
infal-libilitat?
F. Es una assistencia particular del Esperit Sant,
per virtud de la cual ni l' Papa ni la Iglesia
poden enganyarse ni enganyarnos en las
cosas de fe.
P. Y es necessari creurer totas las veritats que
la fe nos ensenya?
F. Si pare, y tant que sens creurer aquestas ve-
ritats ningú pot salvarse.
P. Ahont se n's enseña lo que habem de creurer?

- F. En lo Credo ó en los Articles de nostra fe
católica.
P. Dígasme lo Credo.
F. Crech en un Déu, etc., pdg. 6.
P. Qui feu lo credo?
F. Los dotse Apóstols fent cada hu sa part.
P. Pera qué lo feren?
F. Per ensenyar tots una mateixa doctrina en
tot lo mon.
P. Y nosaltres per que l' diem?
F. Per confesar la fe, y afirmarnos mes en ella.
P. Qué vol dir crech en un Déu?
F. Que estich cert que no hi ha mes que un Déu.
P. Qué vol dir Pare?
F. Que la primera persona de la santíssima Tri-
nitat es lo Pare.
P. Qué vol dir totpoderós?
F. Que pot fér y desfér totas las cosas.
P. Qué vol dir criador del cel y de la terra?
F. Que féu lo cel y la terra de no res.
P. No criá també Déu los àngels, homes, plan-
tas y demés cosas?
F. Sí pare.
P. Puig cóm nos' diu criador de aquestas cosas?
F. Perque en nom de cel ja se enten tot lo que
hi ha en lo cel, y en nom de terra tot lo que
hi ha en la terra.
P. Qué vol dir y en Jesucrist?
F. Que Jesucrist es la segona persona de la san-
tíssima Trinitat, ó lo Fill de Déu fét home.
P. Qué vol dir únic Fill seu?

- F. Que es únic Fill del etern Pare, y no ni ha altre.
P. Què vol dir *fou concebut per obra del Esperit Sant?*
F. Que no fou concebut per obra de home, sino per virtud del Esperit Sant.
P. Què vol dir *nasqué de Maria Verge?*
F. Que nasqué de María santíssima sent ella verge, no sols antes del part, sino també en lo part y despres del part.
P. Què vol dir *patí baix lo poder de Pons Pilat?*
F. Que Pilat fou lo jutje que l'condemná á mort.
P. Què vol dir *fou crucificat?*
F. Que fou clavat en una creu.
P. Què vol dir *mort?*
F. Què la ànima se li separá del cos.
P. Què vol dir *sepultat?*
F. Que despres de mort fou enterrat en una sepultura.
P. Què vol dir *baixá als inferns?*
F. Que la ànima de Cristo, despres de mort, baixá als inferns per deslliurar las santas ànimes que esperaban la sua vinguda.
P. Què baixá al infern dels condemnats?
F. No pare, sino al seno de Abraham.
P. Què cosa es el seno de Abraham?
F. Un lloch ahont estaban detingudas las ànimes dels que, habent mort en gracia de Déu, habian plenament satisfét per sos pecats.
P. Cóm no anaban al cel?
F. Perque las portas eran tancadæs.

- P. Què esperaban per obrírsels?
F. La vinguda de Cristo Senyor nostre.
P. Què vol dir ressuscitat al tercer dia de entre los morts?
F. Que al tercer dia despres de mort la ànima se li torná á unir ab lo cos.
P. Què vol dir *sen pujá al cel?*
F. Que als quaranta dias de haber ressuscitat, ab sa propia virtut sen pujá al cel.
P. Què vol dir *seu á la dreça de Déu lo Pare totpoderós?*
F. Que lo Pare y lo Fill tenen igual poder.
P. Què vol dir *de allí ha de venir á juzgar los vius y los morts?*
F. Que l' dia del judici baixará del cel per juzgar á tots.
P. Lo dia del judici no serém tots vius?
F. Si pare.
P. Puig cóm diu *los vius y los morts?*
F. Perque en nom de vius se enten tots los que estarán en gracia de Déu, y en nom de morts tots los que estarán en pecat mortal.
P. Què vol dir *crech en lo Esperit Sant?*
F. Que la tercera persona de la santíssima Trinitat es lo Esperit Sant.
P. Què vol dir *la santa Mare Iglesia?*
F. Que la Iglesia nostra Mare es santa.
P. Què cosa es Iglesia?
F. Una congregació dels que segueixen la llew de Cristo, sent son cap invisible lo mateix Cristo, y son cap visible lo Papa.

- P. Qui es lo Papa?
F. Es lo Sumo Pontifice de Roma, llegitím successor de san Pere y vicari de Cristo sobre la terra, á qui com á tal tots doben creurer y obeyir.
- P. Per qué la Iglesia se diu *Santa*?
F. Perque Cristo son cap es sant, sos Sacraments son sants, sa lley es santa, y fa sants als que la guardan.
- P. Qué vol dir *Católica*?
F. Que está extesa per tot lo mon.
- P. Per qué la Iglesia se diu *Apostólica*?
F. Perque los Apóstols la fundaren ab autoritat de Jesucrist.
- P. Qué vol dir *Romana*?
F. Que la iglesia de Roma es cap de tota la cristiandat.
- P. Qué vol dir *la comuniò dels Sants*?
F. Que los justos se comunican las obras bonas los uns als altres.
- P. Qué vol dir *lo perdó dels pecats*?
F. Qué la Iglesia té poder per perdonar tot pecat.
- P. Que vol dir *la resurrecció de la carn*?
F. Que lo dia del judici totas las áimas se tornarán á unir ab sos cossos.
- P. Qué vol dir *vida perdurable*?
F. La gloria del cel que durarà per sempre.
- P. Qué mes significan aquestas paraulas?
F. Que la áima may morirá.

ARTICLES DE FE.

- P. Quánts son los Articles de nostra santa fe?
F. Son catorse, etc., pág. 9.
- P. Son los mateixos misteris los dels *Articles quel's del Crec'h en un Déu?*
- F. Sí pare; pero en los Articles se explican ab mes claredat.
- P. Per enténdrer millor los Articles digas, quánts Déus hi ha?
- F. Un sol Déu totpoderós.
- P. Quí es Déu?
F. Un esperit puríssim, perfectíssim, immens, etern, principi y fi de totas las cosas, que premia als bons ab la gloria del cel, y castiga als mals ab las penas eternas del infern.
- P. Qué vol dir que Déu es un *esperit*?
F. Que no té cos.
- P. Qué vol dir *puríssim*?
F. Que es tan pur que no ho pot ser mes.
- P. Qué vol dir *perfectíssim*?
F. Que es tan perfét que no ho pot ser mes.
- P. Qué vol dir *immens*?
F. Que está en tot lloch.
- P. En lo foch se crema, ó en la aigua se mulla?
F. No pare, porque es impassible.
- P. De quántas maneras está Déu en tot lloch?
F. De tres, que son, per essència, per presència, y per potència.
- P. Qué vol dir que Déu está per tot per *essència*?
F. Que dóna lo ser á totas las cosas.
- P. Qué vol dir per *presència*?

- F. Que tot ho té present.
P. Qué vol dir per *potencia*?
F. Que pot fér y desfér totas las cosas.
P. Qué vol dir que Déu es *etern*?
F. Que sempre fou, es y será.
P. Qué vol dir *principi de totas las cosas*?
F. Que totas las féu de no res.
P. Qué vol dir *fí de totas las cosas*?
F. Que totas las dirigeix á sa major honra y gloria.
P. Déu té enteniment y voluntat?
F. Si pare.
P. Té memoria?
F. No pare, porque tenir memoria es recordarse de alguna cosa passada, y pera Déu no hi ha cosa passada, sino que tot li es sempre present.
P. Quántas son las personas de la santíssima Trinitat?
F. Tres, que son, Pare, Fill y Esperit Sant.
P. Lo Pare es Déu?
F. Si pare.
P. Lo Fill es Déu?
F. Si pare.
P. Lo Esperit Sant es Déu?
F. Si pare.
P. Son tres Déus?
F. No pare, porque encara que sian tres personas distintas, no hi ha mes que una sola naturalesa divina.
P. Qué vol dir *tres personas distintas*?

- F. Que la una no és la altra.
P. Tres personas humanas no son tres homes?
F. Si pare.
P. Puig també tres personas divinas serán tres Déus?
F. No pare, porque tres personas humanas tenen tres naturalesas humanas; pero las tres personas divinas sols tenen una naturalesa divina.
P. Me sabrias dar un exemple de aixó?
F. Si pare: Axís com un arbre que té tres branques no es mes que un arbre, porque no té mes que una soca; axis també en la santíssima Trinitat, encara que hi haja tres personas, no hi ha mes que un Déu, porque no hi ha mes que una sola naturalesa divina.
P. Quina de las tres personas es mes bona, mes santa, mes perféta, mes vella, etc.?
F. Tant la una com la altra.
P. Entre los homes lo pare no es mes vell que lo fill?
F. Si pare.
P. Luego també en la santíssima Trinitat, lo Pare será mes vell que lo Fill y que lo Esperit Sant?
F. No pare, porque entre l's homes lo Pare es primer quel Fill; pero en la santíssima Trinitat la una persona no es primer que la altra.
P. Ahónt está Déu y las tres personas?
F. En lo cel, en la terra y en tot lloch.
P. Quál de las tres personas se encarná?

- F. Lo Fill.
P. Ahónt se encarná?
F. En las entranyas de María santíssima.
P. Qué cosa fou encarnarse lo Fill de Déu?
F. Férese home.
P. Lo Pare y lo Esperit Sant se encarnaren?
F. No pare.
P. Cóm se obrá lo misteri de la encarnació?
F. Las tres divinas personas formaren un cos de la puríssima sanch de María santíssima; al mateix temps criaren una ànima racional y la uniren á aquest cos; y á aquest cos y ànima units se uní al mateix instant la segona persona de la santíssima Trinitat, que es lo Fill de Déu, y axís quedá Déu y home verdader.
P. Si las tres divinas personas cooperaren al misteri de la encarnació, per qué s' diu que fou per obra del Esperit Sant?
F. Perque la encarnació fou obra de amor, y las obras de amor se atribueixen al Esperit Sant.
P. Despres que lo Fill de Déu fou encarnat, quedá Déu com antes?
F. Sí pare; axís com un home que s' fa religiós que queda home com antes: per lo cual es á un temps Déu y home verdader.
P. Cóm es Déu?
F. Perque es la segona persona de la santíssima Trinitat.
P. Cóm es home?
F. Perque es fill de la Verge María.

- P. María santíssima fou sempre verge?
F. Sí pare, antes del part, en lo part, y despres del part.
P. Cóm se anomena lo Fill de Déu encarnat?
F. Jesús, que vol dir Salvador, ó Cristo, que vol dir Ungit.
P. Ab qué fou ungit Cristo?
F. Com rey, sacerdot y profeta, sobre tots los reys, sacerdots y profetas.
P. Qui patí mort y passió?
F. Jesucrist, Fill de Déu, en lo arbre de la vera creu.
P. Quins torments principalment patí Cristo en sa passió?
F. Fou assotat, coronat de espinas, clavat en una creu, y allí morí.
P. Per qué patí tots eixos torments?
F. Per salvarnos y redimirnos á nosaltres pecadors.
P. Qué vol dir *salvarnos*?
F. Darnos sa amistat y gracia en esta vida, y la gloria eterna en l' altra.
P. Qué vol dir *redimirnos*?
F. Tráurernos de la esclavitud del dimoni y del pecat.
P. Quant Cristo morí ahónt aná la sua ànima?
F. Al seno de Abraham.
P. Y lo cos ahónt fou enterrat?
F. En una sepultura.
P. Y la divinitat ab qui quedá unida, ab lo cos ó ab l' ànima?

- F. Ab un y altre.
P. Cóm pogué ser, estant lo cos separat de l' ànima?
F. Axís com un soldat, quant desenvaina la espasa, queda unit ab la espasa y la vaina, encara que la espasa estiga separada de la vaina; del mateix modo la divinitat quedá unida ab lo cos y l' ànima de Cristo, encara que l' ànima estigués separada del cos.
P. Quánt ressuscitá Cristo?
F. Al tercer dia despres de mort.
P. Quánt sen pujá al cel?
F. Als quaranta dias de haber ressuscitat.
P. Quánt tornará del cel?
F. Al últim dia del mon, que vindrá á la vall de Josafat.
P. Pera qué vindrá?
F. Per judicarnos á tots.
P. Ahont está ara Cristo?
F. En quant Déu per tot, y en quant home en lo cel, y en lo santíssim Sagrament del Altar.
P. Quántas naturalesas hi ha en Cristo?
F. Dos, que son, divina y humana.
P. Quántas personas hi ha en Cristo?
F. Una, que es divina.
P. Qui son los bons que Déu premia ab la gloria del cel?
F. Los que moren en gracia de Déu.
P. Qué cosa es la gloria del cel?
F. Un lloch ó estat perfectíssim en que los justos vehuen y gozan de Déu y tenen tots los bens

- y felicitats sens mescla de mal algún y per tota la eternitat.
P. Los que moren en gracia de Déu van luego al cel?
F. Si han plenament satisfét per sos pecats, sí pare.
P. Sempre que un se confessa bé no satisfá plenament per sos pecats?
F. No pare, perque ab lo sagrament de la Penitencia solament se perdonan las culpas y las penas que debían pagarse en lo infern; pero no totas las penas del purgatori que mereix lo pecador.
P. Puig cóm se n's perdonan las penas del purgatori en esta vida?
F. Ab obras satisfactorias é indulgencias.
P. Quinas son las obras satisfactorias?
F. Mortificacions, dijunis, limosnas, oracions y demés obras bonas.
P. Qué cosa es indulgencia?
F. Un perdó que concedeixen los prelats de la Iglesia de las penas del purgatori que mereixen nostres pecats.
P. De quántas maneras hi ha de indulgencias?
F. De dos, que son, plenarias y parciales.
P. Qué cosa es indulgencia plenaria?
F. Un perdó de tota la pena que mereixen nostres pecats.
P. Qué cosa es indulgencia parcial?
F. Un perdó de una part de la pena que mereixen nostres pecats.

- P. Cóm se guanyan las indulgencias?
F. Estant en gracia de Déu, y fent lo que mana aquell que las concedeix.
P. Pues aquells que en esta vida no han plenament satisfet per sos pecats, pero moren en gracia de Déu, ahont van?
F. Al purgatori.
P. Quànt temps estarán las ànimas en lo purgatori?
F. Fins que haurán plenament satisfet per sos pecats.
P. Podem aliviar las ànimas del purgatori en sas penas?
F. Sí pare, aplicant las indulgencias y sufragis de missas y demés obras bonas.
P. Quínas penas pateixen las ànimas en lo purgatori?
F. Dos, que son, pena de dany, y pena de sentit.
P. Què cosa es pena de dany?
F. Estar privadas de véurer á Déu.
P. Què cosa es pena de sentit?
F. Lo torment quels dóna lo foch que las crema.
P. Qui son los mals que Déu castiga ab lo infern?
F. Tots los que moren en pecat mortal.
P. Què cosa es l' infern?
F. Es una presó la mes horrible, plena de foch ocupada de dimonis, ahont son atormentats segons sas culpas los que moren en pecat mortal.
P. Quínas penas pateixen los condemnats en lo infern?

- F. Dos, que son, pena de dany y pena de sentit.
P. Puig, quina diferencia hi ha ab las del purgatori?
F. Que las penas del infern durarán per sempre, y las del purgatori solament fins que haurán satisfet per sos pecats, essent las primeras incomparablemente majors que las segonas.
P. Les infants que moren sens ser batejats, ahont van?
F. Als llims, ahont no poden véurer á Déu.

DOCTRINA DE ESPERANSA.

- P. Què cosa es Esperansa?
F. Una virtud sobrenatural que n's inclina á esperar la gloria del cel, mediant los auxilis de Déu, los mérits de Jesucrist y nostras bonas obras.
P. Quínas oracions principalment pertanyen á la Esperansa?
F. Las del *Pare nostre, Ave Maria y Salve.*

PARE NOSTRE.

- P. Dígasme la del *Pare nostre.*
F. Pare nostre, etc., pág. 5.
P. Qui féu la oració del *Pare nostre?*
F. Cristo Senyor nostre á petició dels Apóstols.
P. Per què la féu?

- F. Per ensenyarnos á orar.
P. Qué vol dir orar?
F. Suplicar y demanar.
P. Qué demanem á Déu en lo *Pare nostre*?
F. Tot lo que necessitám tant per lo cos, com per l' ànima.
P. Quàntas peticions té lo *Pare nostre*?
F. Set.
P. Estas paraulas *Pare nostre*, qui estau en lo cel, son petició?
F. No pare.
P. Puig qué son?
F. Una salutació que fém á Déu nostre Senyor.
P. Per qué diem *Pare nostre*?
F. Perque es pare de tots.
P. Per qué diem que estau en lo cel, estant Déu per tot?
F. Perque lo lloch principal ahont está Déu es lo cel.
P. Quina es la primera petició?
F. *Sia santificat lo vostre sant nom.*
P. Qué demanem á Déu en esta petició?
F. Que per sempre sia benedit y alabat de tots.
P. Quina es la segona petició?
F. *Vinga á nosaltres lo vostre sant regne.*
P. Qué demanem en esta petició?
F. Que n's dongui la gracia y la gloria del cel.
P. Quina es la tercera petició?
F. *Fassis la vostra voluntat axi en la terra com se fa en lo cel.*
P. Qué demanem en esta petició?

- F. Que n's dongui gracia per conformarnos ab sa voluntat, y cumplir sos sants manaments.
P. Quina es la quarta petició?
F. *Lo nostre pa de cada dia doneunos avuy.*
P. Qué demanem en esta petició?
F. Sustento per nostre cos.
P. Per sustentar nostre cos no necessitám altras cosas á mes del pa?
F. Sí pare.
P. Puig, cóm no li demanem mes que pa?
F. Perque en lo nom de pa, com es lo aliment principal, se compren tot lo demés.
P. Quina es la quinta petició?
F. *Perdoneunos nuestras culpas, axis com nosaltres perdonem á nuestros deudors.*
P. Qué demanem en esta petició?
F. Que n's perdoni nostres pecats.
P. Per qué diem axis com nosaltres perdonem á nostres deudors?
F. Per obligarlo mes á perdonar.
P. Quins se entenen per nostres deudors?
F. Aquells que n's tenen ofesos y agraviats.
P. Quina es la sexta petició?
F. *No permetau que nosaltres caigam en la tentació.*
P. Qué demaném en esta petició?
F. Que n's lliure de consentir en las tentacions dels enemichs de nostra ànima.
P. Quánts son los enemichs de nostra ànima?
F. Tres: mon, dímoni y carn.
P. Per qué se anomenan enemichs de l' ànima?

- F. Perque sempre li fan guerra y procuran férла
cáurer en pecat.
- P. Qué se enten per *mon*?
- F. Los homes mals que viuhen segons las màxi-
mas del mon, amant desordenadament sos
interessos, sos honors, sos deleytes, y prefe-
rint finalment lo vici á la virtut.
- P. Qui es lo *dimoni*?
- F. Son aquells àngels mals que pecaren y están
condemnats en lo infern.
- P. Qué es la *carn*?
- F. Es nostra propia naturalesa, inclinada al mal.
- P. Cóm ho farás per no quedar vensut en las
tentacions y batallas dels enemichs de nos-
tras ànimases?
- F. Fugiré de las ocasions y perills de pecar;
pensaré en las postimerias del home; é in-
vocaré á Déu, á Maria santíssima, al sant
Angel de ma guarda, y als demés Sants.
- P. Y si alguna vegada tens la desgracia de cáu-
rer en pecat, consentint á la tentació dels
enemichs, qué farás?
- F. Faré un acte de contrición ab la major promp-
titut y fervor que puga, y aniré á confessar-
me lo mes prest que m' sia possible.
- P. Quina es la séptima petició?
- F. Ans deslliureunos de qualsevol mal.
- P. Qué demanem en esta petició?
- F. Que n's lliure de tot mal, no sols, del cos, si
que també del ànima.
- P. Qué vol dir *amen*?
- F. Que axís sia,

AVE MARIA.

- . Per qué després de la oració del *Pare nostre*
diem la del *Ave Maria*?
- . Pera que Maria santíssima nos alcansi de Déu
lo que li habem demanát ab la oració del Pa-
re nostre.
- . Dígasme la oració del *Ave Maria*.
- . Déu vos salve, Maria, etc., pág. 5.
- . Qui es Maria santíssima?
- . Es una gran Senyora concebuda sens pecat
original, plena de gracia y de virtuts, Verge
y Mare de Déu, reyna del cel y de la terra, y
advocada de pecadors.
- . Es cosa molt bona lo ser verdader devot de
Maria santíssima?
- . No sols es molt bo, sino utilíssim y senyal
de predestinació.
- . Qui féu la oració del *Ave Maria*?
- . Lo arcàngel sant Gabriel, santa Isabel, y
nostra Mare la Iglesia.
- . Quina part féu lo arcàngel sant Gabriel?
- . Déu vos salve, Maria, plena sóu de gracia, lo
Senyor es ab vos y beneyta sou vos entre to-
tas las donas.
- . Quánt la féu?
- . Quant portá la embaxada á María santíssi-
ma, dientli que havia de ser Mare del Fill
de Déu.
- . Quina part feu santa Isabel?

- F. *Benehit es lo fruyt del vostre sant ventre.*
P. Quánt la feu?
F. Quant María santíssima tenint en sas entranyas al Fill de Déu la visitá.
P. Quína part féu la Iglesia?
F. *Santa Maria, Mare de Deu, etc.*
P. Per qué lo Arcángel digué aquellas paraulas, *Déu vos salve, Maria?*
F. Per saludar á María santíssima.
P. Per qué li digué *plena sóu de gracia?*
F. Perque María santíssima té una gracia singular, major que la de tots los altres Sants.
P. Per qué li digué *lo Senyor es ab vos?*
F. Perque María santíssima es temple de la santíssima Trinitat ab un modo especial.
P. Per qué li digué *beneyta sóu vos entre totes las donas?*
F. Perque María santíssima es mes perfeta que las demés donas.
P. Per qué santa Isabel li digué, *beneyt es lo fruyt del vostre sant ventre?*
F. Perque María santíssima es benehida y alabada per haber portat á Jesús en sas entrayas.
P. Per qué la Iglesia li anyadeix aquellas paraulas *Santa Maria?*
F. Perque María santíssima es més santa que los demés Sants.
P. Per qué li diu *Mare de Déu?*
F. Perque concebí y parí al Fill de Déu fét home.
P. Y ab aquellas paraulas *pregau per nosaltres, etc., que demanem á María santíssima?*

- F. Que pregui á Déu per nosaltres en toda nostra vida, y especialment en la hora de la mort.

SALVE.

- P. A mes de la oració del *Ave Maria* quína altra acostumam resar á María santíssima?
F. La de la *Salve.*
P. Dígasme la *Salve.*
F. Déu vos salve, Reina y Mare de misericordia, etc., pág. 6.
P. Es mólt agradable á María santíssima aquesta oració?
F. Sí pare, perque conté móltas alabansas y misteris de María santíssima.
P. Per qué comensem aquesta oració dient *Déu vos Salve?*
F. Per saludar á María santíssima.
P. Per qué li diem *Reyna y Mare de misericordia?*
F. Perque nos regeix y goberna ab pietat y misericordia.
P. Per qué li diem *vida?*
F. Perque n's alcansa la vida de la gracia.
P. Per qué li diem *dulzura?*
F. Perque n's dona las dulsuras espirituals.
P. Per qué li diem *esperansa nostra?*
F. Perque confiam en sa intercessió per alcansar lo perdó de nostres pecats.
P. Qué li demanem ab estas paraulas, *à vos clamam los desterrats fills de Eva?*

- F. Que n's axequi lo desterro del cel, que meixem per lo pecat.
- P. Qué demanem ab aquellas paraulas, á vos suspiram, gement y plorant en aquesta vall de llàgrimas?
- F. Que n's consoli en nostras afliccions.
- P. Qué demanem ab aquellas paraulas, ea, donchs, advocada nostra, aquells uts vosstres misericordiosos giraulos envers nosaltres?
- F. Que, com advocada, se compadesqui de nostras miserias.
- P. Qué demanem ab aquellas paraulas, y despres de aquest desterro mostraunos á Jesús, fruyt beneit del vostre sant ventre?
- F. Que despres de aquesta vida nos alcansi la gloria del cel.
- P. Per qué diem, ¡O clementíssima! ó piadosa! ó dolsa sempre Verge María?
- F. Per alabar á María santíssima ab los títols de clemencia, pietat y dulsura.
- P. Qué demanem à María santíssima ab aquellas últimas paraulas, Mare santa de Déu, pregau per nosaltres, etc.?
- F. Que ab sa intercessió nos alcansi la gracia en esta vida y la gloria en la altra.

DOCTRINA DE CARITAT.

- P. Qué cosa es Caritat?
- F. Es una virtud sobrenatural, que n's inclina á

- amar á Déu sobre totas las cosas, y al próxim com á nosaltres mateixos per amor de Déu.
- P. Quina es la proba mes certa de tení un la Caritat?
- F. La fiel observancia de la lley de Déu.
- P. Per qué s' diu que la Caritat nos inclina á amar á Déu sobre totas las cosas?
- F. Perque Déu es bondat infinita, y per lo mateix no l' amariam com ell mereix, si no l' amássem mes que á tota altra cosa.
- P. Per qué la caritat nos inclina á amar al próxim com á nosaltres mateixos per amor á Déu?
- F. Perque Déu nos ha criat á tots per la gloria del cel; y no n's conformariam ab esta sa divina voluntat, si no amábam al próxim com á nosaltres mateixos desitjantli la gloria del cel.

MANAMENTS DE LA LLEY DE DÉU.

- P. Quánts son los Manaments de la lley de Déu?
- F. Son deu: Lo primer, amar á Déu sobre totas las cosas, etc., pág. 7.
- P. Qui no compleix los Manaments peca?
- F. Sí pare.
- P. Qui ha fet los Manaments de la lley de Déu?
- F. Lo mateix Déu Senyor nostre, quant los doná á Moisés escrits en dos taulas de pedra en la montanya de Sinaí.
- P. Quánts manaments hi había en cada taula?

- F. En la una tres, y son los tres primers que pertanyen á la honra y gloria de Déu; y en la altra set, y son los set últims que pertanyen al profit del próxim.
- P. Qué n's mana lo primer manament, *amar á Déu sobre totas las cosas?*
- F. Que estiguem resolts á deixarho tot antes de deixar á Déu.
- P. Cóm se deixa á Déu?
- F. Ab un sol pecat mortal.
- P. Estem obligats á fer actes de Fe, Esperansa y Caritat?
- F. Sí pare.
- P. Será bó ferlos molts vegadas?
- F. Sí pare, especialment sempre que tingam una grave tentació ó estigam en perill de morir.
- P. Fés un acte de Fe.
- F. Crech que lo Fill de Déu se encarná.
- P. Per qué ho creus?
- F. Perque ho digué Déu, que no pot enganyarsene ni enganyarnos.
- P. Cóm sabs que Déu ho digué?
- F. Perque la Iglesia nos ho ensenya com á cosa de fe.
- P. Qui peca contra la Fe?
- F. Los que profesan alguna religió falsa, ó secta herética, los que obstinadament negan ó dudan de alguna veritat de fe, y los que ignoran per sa culpa las necessarias.
- P. Es pecat lo asociarse á las sectas y societats secretas condemnadas per la Iglesia, com son

- lo racionalisme, l' espiritisme, la masonería, y altres semblants?
- F. Sí pare.
- P. Es tambe pecat lo llegar y retenir sens la deguda llicència, los llibres prohibits per la Iglesia?
- F. Sí pare, y lo mateix se ha de dir de tota publicació contraria á la fe y á la moral catòlica.
- P. Fés un acte de Esperansa.
- F. Espero que Déu me donarà la gloria del cel.
- P. En qué fundas esta confiansa?
- F. En la ajuda de Déu, y en los merits de Jesucrist, y en mas bonas obras.
- P. Cóm se peca contra la Esperansa?
- F. Per la desesperació, presumpció y temeritat.
- P. Què es lo pecat de desesperació?
- F. Es desconfiar de la misericordia de Déu per causa de la multitud ó enormitat dels propis pecats.
- P. Què es lo pecat de presumpció?
- F. Pretender salvarse per sola la bondat de Déu sens fer obras bonas, ó ab solas obras bonas sens la gracia de Déu.
- P. Què es pecat de temeritat?
- F. Es diferir sens causa lo convertirse á Déu fins á la hora de la mort, ó al ultim de la vida.
- P. Fés un acte de caritat de Déu.
- F. Amo mes á Déu que á totas las cosas.
- P. Per qué estimas mes á Déu que á totas las cosas?

- F. Perque es millor que tot lo mon.
P. Fés un acte de caritat del próxim.
F. Estimo al próxim com á mí mateix per amor de Déu.
P. Qué entens per lo nom de *próxim*?
F. Tots los que son ó poden ser en lo cel.
P. Quín ha de ser lo motiu de amar al próxim?
F. Lo amor de Déu.
P. Quins pecats van directament contra la caritat?
F. Lo principal es l' odi á Déu, y tots los que s' oposan directament al amor de Déu y del próxim.
P. Quí mes peca contra aquest primer manament?
F. Los que pecan contra la virtut de la Religió.
P. En qué consisteix la virtut de la Religió?
F. En honrar del degut modo á Déu y als seus Sants, á las suas imatges, reliquias y demes cosas sagradas.
P. Quí peca contra la virtut de la Religió?
F. Los idolatras, los supersticiosos, los endevinaires, los etxissadors, los sacrilegos y los impíos.
P. Qué n's prohibeix lo segon manament, *no jurar lo sant nom de Déu en va?*
F. Fer juraments falsos, verdaders sens necessitat, y dir blasfemias.
P. Qué es jurament?
F. Posar á Déu per testimoni de alguna cosa.
P. Quín pecat es jurar ab mentida?
F. Pecat mortal.

- P. Quín pecat es jurar ab veritat, pero sens necessitat?
F. Pecat venial.
P. Aquell que fa jurament de fer una cosa mala, está obligat á cumplirlo?
F. No pare, ans be deu arrepentirsen y confessarsei.
P. Qué cosa es blasfemia?
F. Dir ó fer alguna cosa contra la honra de Déu ó de sos Sants.
P. Es molt grave lo pecat de la blasfemia?
F. Es gravissim perque ofen á Déu y als Sants en la cosa mes sagrada y delicada que es la sua honra.
P. Estem obligats á cumplir las promeses fétas á Déu?
F. Sí pare.
P. Qué n's mana lo tercer manament *santificar las festas*?
F. Emplear los días de festa en fer algunas obras bonas, y no treballar.
P. Quín pecat es lo treballar en dia de festa?
F. Es comú sentir, que passant de dos horas es pecat mortal, á no ser que hi haja alguna causa llegitima que ho excuse.
P. Quio es lo cuart manament, *honrar pare y mare*?
F. Honrar pare y mare, y tot superior.
P. Cóm se han de honrar los pares?
F. Ab obediencia, reverencia y assistencia.
P. Qué vol dir ab *obediencia*?

- F. Fér lo que n's manan?
- P. Que vol dir ab *reverencia*?
- F. Tractarlos ab veneració, respecte y cortesía
- P. Què vol dir ab *asistencia*?
- F. Aiudarlos y asistirlos en sos treballs.
- P. Qui mes son entesos per pares ó superiors?
- F. Los major en edad, dignitat y govern.
- P. Què n's prohibeix lo quin manament, *ni matar*?
- F. Fér y desitjar mal á algú.
- P. A nostres enemichs podem fér ó desitjar algun mal?
- F. No pare, perque no n's podem venjar, ans bé habem de tornar bé per mal.
- P. Lo dir paraulas injuriosas al próxim, es pecat?
- F. Sí pare, y si la injuria es grave, es pecat mortal
- P. Pot un matarse á si mateix, ni ferse ó desitjarse algun mal?
- F. No pare, perque ningú es duenyo de la propia salut y vida.
- P. Qui peca contra la vida espiritual del próxim?
- F. Los que l' escandalizan de paraula ó de obra, ó donantli mals consells.
- P. Què es lo pecat de escàndol?
- F. Es donar motiu ó ser causa de que l' próxim caiga en pecat mortal, que es la mort del ànima.
- P. Es molt gran lo pecat de escàndol?
- F. Sí, pare, es pecat terrible, puig que roba de

- sa part á Cristo las ànimas redimidas ab sa divina sanch
- P. Què n's prohibeix lo sisé manament, *no fornigar*?
- F. Fér, dir, mirar, pensar y tocar cosas deshonestas, ab si mateix ó ab altres.
- P. Aquell que te pensaments deshonestos peca?
- F. Si li sap mal tenirlos y procura apartarlos, no pare, ans be mereixerá premi si al mateix temps aparta las ocasions y perills.
- P. Es pecat llegir y mirar llibres, estampas ó figures deshonestas y cantar cansons escandalosas?
- F. Sí pare, y los que ho fan están en un contínuo pecat mortal, ni poden ser absolt, fins que les haurán entregat ó cremat.
- P. Escoltar ó dir paraulas deshonestas encara que sia per bulla ó broma ¿es pecat?
- F. Sí pare.
- P. Porta molta ànima al infern lo pecat d' impuresa?
- F. Si pare, mes que tots los demes vicis junts, y per aixó l' dimoni ho procura ab tant de empeño ab tentacions y escàndols.
- P. Quins altres danys causa lo pecat de la torpesa?
- F. Ofusca l' enteniment, endureix lo cor, debilita las forsas, causa enfermetats, abrevia la vida, y á no pochs mata.
- P. De quins medis se valdrá l' cristiá, per cumplir mes fàcilment aquest manament y ser cast?

- F. Traurer las ocasions, fugir de las malas companyias, frecuentar los sagraments, y ser de vot de la Verge Maria, mare de la puresa.
- P. Quén's prohibeix lo seté manament, *no furtar?*
- F. Lo péndrer y retenir lo que no es nostre.
- P. Un que tingui alguna cosa que no es sua, qué ha de fér?
- F. Tornarla á son duenyo.
- P. Quí mes peca contra aqueix manament?
- F. Los que ab violencia ó engany perjudican al próxim en sos bens, ó los hi defraudan contra lley.
- P. Y també aquests tenen obligació de restituir?
- F. Sí, pare, han de restituir en quant puguin tots los danys que han causat.
- P. Y aquells que no volen pagar los deutes ni cumplir las cargas testamentarias dels passats, pecan?
- F. Pecan també contra aquest manament, faltant á la virtud de la justicia.
- P. Qué n's prohibeix lo octau manament, *no llevar falsos testimonis, ni mentir?*
- F. Dir mentidas, aixecar falsos testimonis, murmurar de algú, y fér judicis temeraris.
- P. Es pecat dir sens motiu alguna falta oculta del próxim, encara que sia certa?
- F. Sí pare, y si la falta es grave, es pecat mortal.
- P. Qué cosa es judici temerari?
- F. Pensar mal del próxim sens fonament.
- P. Qué n's prohibeix lo nové manament, *no desitjar la muller de ton proxim?*

- F. Lo desitj de cosas deshonestas.
- P. Qué n's prohibeix lo desé manament, *no desitjar los béns de ton proxim?*
- F. Lo desitj de péndrer y retenir lo que no es nostre.

MANAMENTS DE LA IGLESIA.

- P. Quánts son los Manaments de la Iglesia.
- F. Son cinch: lo primer, oir misa cumplida, etc. *pág. 7.*
- P. Qué n's mana lo primer manament de la Iglesia, *oir missa cumplida en los diumenges y festas manadas?*
- F. Que en los días de festa debem oir tota la missa ab atenció y devoció.
- P. Qué cosa es *missa*?
- F. Una viva representació de la vida, passió y mort de Cristo Señor nostre, en que lo Fill de Déu se sacrifica per la salut de tots los homes.
- P. A quí s' ofereix la Misa?
- F. Al Etern Pare.
- P. Per quins fins se li ofereix?
- F. Per honrarlo, donarli gracies, aplacar sa divina justicia, satisfer per nostres pecats y demanarli beneficis.
- P. A quí aprofitan las Missas?
- F. Als vius, y als difunts del Purgatori.
- P. Y de aquests já quí mes principalment?
- F. A aquells perqui s' dihuen, que las ouhen y las ofereixen.

- P. Aquell que arriba á la missa girat lo misal ou missa cumplida?
- F. No pare.
- P. Aquell que está conversant, distret ó dorm en la misa, cumpleix aquest precepte?
- F. No pare.
- P. Donchs qué se ha de practicar per oir bé la missa?
- F. Oirla desde l' principi fins al últim, estar al atenció y pensar algun pas de la Passió de Cristo ó altra cosa espiritual, ó unir nostra intenció ab la del sacerdot que la celebra.
- P. Quant comensa la obligació de oir missa?
- F. En la edat de us de rahó que per lo regular es als set anys.
- P. Qué n's mana lo segon manament, *confesar á lo menos una vegada en lo any?*
- F. Que tots los anys nos habem de confessar á lo menos una vegada.
- P. A qui obliga aquest precepte?
- F. A tots los cristians que tenen us de rahó, y han comés algun pecat mortal.
- P. Qué n's mana lo tercer manament, *combregar per Pascua florida?*
- F. Que tots los anys en lo temps pasqual habem de combregar en la propia parroquia.
- P. Tenim obligació de confesar y combregar en altres ocasions?
- F. Si pare, sempre que estarém en perill de morir.
- P. Si un no s' confesssa bé y combrega en pe-

- cat mortal, cumpleix aquests preceptes?
- F. No, pare, ans bé fa dos pecats mes de sacrilegi.
- P. Si un se troba en perill de mort y no té pro-
porció de confessarse qué ha de fer?
- F. Ha de fer un acte de contrició verdadera ab
proposit de confessarse y esmenar-se.
- P. Será bo confessar y combregar mes vegadas?
- F. Sí pare, mes ó menos, segons aconselli lo confesor.
- P. Qué n's mana lo quart manament, *dejunar en la cuaresma y altres dias que la Iglesia mana, y abstendirse de menjar carn en los dias prohibits?*
- F. Que dejunem en la quaresma y demés dias que la Iglesia mana, y que no menjem carn en los dias prohibits per la Iglesia.
- P. En quina edat obligan los preceptes del ce-
juni y de la abstinencia?
- F. Lo del dejuni dels vint y un, als xexanta anys cumplerts, y lo de la abstinencia dels set anys en amunt.
- P. Quin pecat es faltar á aquests preceptes sens causa l'legítima que excuse?
- F. Pecat mortal.
- P. En qué consisteix lo dejuni?
- F. En menjar una sola vegada al dia abstinentse dels menjars prohibits per la Iglesia.
- P. Quins son los menjars prohibits per llew ge-
neral de la Iglesia?
- F. En los dejunis y diumenges de la Quaresma la carn, ous y coses de llet, y en los altres

dejunis y en los divendres de entre any, solament la carn.

- P. Quins son los dias de dejuni del any?
- F. Tots los dias de la Quaresma menos los diumenges, los tres dias de cada una de las quatre Temporas, los divendres y dissaptes de las setmanas de Advent, y las vigilias de Nadal, de Pentecostés, de S. Pere y S. Pau, de S. Jaume Apóstol Patró de Espanya, de la Assumpció de la Mare de Déu, y de Tots-Sants.
- P. Y si cau en divendres ó dissapte d' Advent la festa de la Puríssima, tambe es dejuni?
- F. Fer concessió del Papa, se adelanta al dijous precedent.
- P. Será faltar al dejuni si en ells se menja alguna cosa més al matí ó al vestre?
- F. No pare, puig per costum llegítima se pot menjar un poch al matí, y fer col·lació á la nit.
- P. En aquestas horas y col·laccions, se pot menjar peix, ous ó coses de llet?
- F. No pare.
- P. Y se podrá menjar en molta quantitat?
- F. En aixo lo millor es seguir lo dictámen dels cristians timorats y de recta conciencia.
- P. Qui son los excusats de dejunar?
- F. En general los que no poden per qualsevol razonable motiu, com son los malalts, los pobres, los que se ocupan en treballs fatigosos, etc., y en cas de dupte pot cada hu consultarho al seu metge ó confessor
- P. Los llegítimamente excusats del dejuni, ho

- están igualment de guardar la abstinencia?
- F. Per lo regular, fora dels malalts, no pare.
- P. A qué obliga la lley general de la abstinencia?
- F. A abstenirse de menjar carn, ous y coses de llet en los dejunis y diumenges de Quaresma, y á abstenirse de menjar carn en los altres dejunis y en los divendres del any, encara que no sian dejuni.
- P. Tenim en Espanya algun privilegi respecte de la abstinencia?
- F. Sí pare, tenim lo de la Butlla de Crusada, y també lo de la vulgarment dita Butlla ó Indult de carn.
- P. Quin privilegi se concedeix per la Butlla de Crusada?
- F. Se concedeix á tots los que la prenen lo poder menjar licitament ous y coses de llet en los dejunis y diumenges de la cuaresma; y se concedeix ademés als pobres *que s'han de guanyar lo pa ab lo treball de sas mans*, lo poder menjar licitament carn quan se n' pot menjar ab l' indult de carn, resant un *Pare nostre y Ave Maria* á la intenció del Papa.
- P. Quin privilegi se concedeix per la Butlla ó Indult de carn?
- F. Se concedeix als que la prenen lo poder menjar licitament carn en los dejunis y diumenges de Quaresma y en los altres dejunis y en los divendres del any, fora dels dias exceptuats en la mateixa Butlla.

P. Quins son aqueixos dies exceptuats?

F. Lo dimecres de Cendra, los divendres de cada setmana de Quaresma, los quatre dies ultims de la Setmana Santa, y las vigilias d' Nadal, de Pentecostés, de S. Pere y S. Paul Apostols, y de la Assumpció de la Mare de Déu, en los quals no es licit menjar carn encara que s'tinga la Butlla.

P. Pot un usar del privilegi del Indult de car-sens tenir la Butlla de Crusada?

F. No, pare.

P. En los dies en que s'fan us del Indult de car-se pot promiscuar ab coses de peix?

F. En los dies de dejuni, y en los diumenges d' Cuaresma, no, pare; en los divendres del any que no sian dejuni, si, pare.

P. A qui se aplican las limosnas que s'han de donar per las butllas?

F. Las de la Butlla de Cruzada al socorro de las Iglesias pobres, y las del Indult de carn, á las casas de Beneficencia, com son, los hospitalis, hospicis, etc.

P. Què n's mana lo quint manament, *pagar los delmes y primicias*?

F. Pagar bé los delmes y primicias, ó lo que si degudament substituit.

P. Què s'enten per delmes y primicias?

F. La obligació que tenim los cristians de sostener lo culto y ministres de la Iglesia de Déu

DOGTRINA DE OBRAS.

SECCIÓ PRIMERA.

P. Las obras de quàntas maneras son?

F. De dos: *bones y malas*.

P. Quinas son las obras bonas?

F. Son las obras de virtut, ó las que s'fan segons rahó y lley de Déu.

P. Quinas son las obras malas?

F. Los pecats, ó las que s'fan contra rahó y lley de Déu.

P. Què cosa es pecat?

F. Es fer, dir, pensar, ó desitjar alguna cosa contra la lley de Déu.

P. De quàntas maneras hi ha de pecats?

F. De tres, que son original, mortal y venial.

P. Què es lo pecat *original*?

F. Es un pecat que contrahem de nostres primers pares Adam y Eva.

P. Quins efectes nos causa lo pecat original?

F. Nos fa náixer infelissos sobre la terra, subjectes á las miserias y enfermetats que experimentam, condemnats á la mort, privats de la gracia de Déu, esclaus del dimoni, é indignes del cel.

P. Y tots contrauhen aquest pecat?

F. Sí pare, tots los que descendim de Adam per generació natural, exceptuada la Inmaculada Verge María, que fou preservada de ell per

un privilegi singularíssim de la divina gracia.

- P. Y es aixó una simple opinió ó un dogma?
- F. Es un dogma de fe solemnement definit per la Iglesia.
- P. Qué cosa es pecat mortal?
- F. Es fer, dir, pensar ó desitjar alguna cosa grave contra la lley de Déu.
- P. Per qué se anomena mortal?
- F. Perque mata espiritualment la ànima, llevantli la vida de la gracia.
- P. Quins altres efectes causa lo pecat mortal en la ànima?
- F. La priva de tots los mérits que antes hagués contret, li lleva la hermosura de la gracia, la fa indigna del cel y mereixedora del infern.
- P. Quinas cosas son necesarias pera que un pecat sia mortal?
- F. Tres: cosa mala en materia grave, advertencia perfecta y consentiment perfet.
- P. Qué cosa es pecat venial?
- F. Es fer, dir, pensar ó desitjar alguna cosa leve contra la lley de Déu.
- P. Per qué se anomena venial?
- F. Perque se perdona mes fàcilment que l' mortal.
- P. Per quàntas cosas sens perdona lo pecat venial?
- F. Primerament per lo sagrament de la Penitencia confessantse bé, y ademés per altres nou, que son: primera, per oir Missa; segona,

- per combregar; tercera, per dir la confessió general; cuarta, per la bendicció episcopal; quinta, per l' aigua beneyta; sexta, per lo pabeneyt; séptima, per dir lo *Pare-nostre*; octava, per oir lo sermó, y novena, per donarse cops al pit demanant á Déu perdó.
- P. Per borrar lo pecat venial se necessita sempre dolor?
- F. Si s' borra per medi del sagrament de la Penitencia, si pare, perque sens dolor no hi ha sagrament de penitencia; pero si l' pecat venial se borra fora de dit sagrament, no s' necesita dolor, sino que basta un acte fervorós de caritat.
- P. Lo pecat venial quins efectes causa en la ànima?
- F. Li disminueix lo fervor de la caritat, la posa en estat de càurer mes fàcilment en lo mortal, la fa indigna de gracies particulars de Déu, y mereixedora de las penas del purgatori.
- P. Lo no fér, ó no dir, ó no pensar lo que debem, es pecat?
- F. Sí pare, y se anomena pecat de *omissió*.
- P. Com se coneix que una cosa es mala?
- F. Coneixent que no la podem referir ni oferir á Déu, perque la recta conciencia ho repugna.
- P. Com se coneix que una cosa es bona?
- F. Coneixent que la podem referir y oferir á Déu, perque la recta conciencia la aproba.
- P. Quànt es recta la conciencia?
- F. Quant dicta com á bo lo que ho es, y com á

mal lo que es mal, segons la norma de la lley de Déu, y de las que s' derivan d' ella.

PECATS CAPITALS.

- P. Cuánts son los pecats capitals?
F. Set: Lo primer, superbia, etc. *pág.* 11.
P. Per qué aquejos pecats se anomenan capitals?
F. Perque son lo cap ú orígen dels demés.
P. Son sempre mortals?
F. No pare.
P. Qué es *superbia*?
F. Un apetit desordenat de ser preferit als demés.
P. Qué es *avaricia*?
F. Un apetit desordenat de las riquesas de aquest mon.
P. Qué es *laxuria*?
F. Un apetit desordenat dels gustos y deleystes sensuais.
P. Qué es *ira*?
F. Un apetit desordenat de venjansa.
P. Qué es *gola*?
F. Un apetit desordenat de menjar y béurer.
P. Qué es *enveja*?
F. Un pesar del bé del próxim.
P. Qué es *peresa*?
F. Una fluxedat del ánimo en lo bén obrar.
P. Contra aquests set pecats, quinas virtuts hi ha?
F. Contra superbia, humilitat, etc., *pág.* 11.
P. Qué cosa es *humilitat*?

- F. Es pensar baixament de sí mateix.
P. Qué es *liberalitat*?
F. Una inclinació á repartir als demés nostras propias riquesas, cóm, y quánt convé.
P. Qué cosa es *castedat*?
F. Un inclinació á tenir nostra ànima limpia de tota afició deshonesta.
P. Qué es *paciencia*?
F. Lo sufriment de las molestias y flaquesas de nosaltres mateixos, y de las de nostres próxims.
P. Qué es *abstinencia*?
F. Un fré del apetit desordenat de menjar y béurer.
P. Qué es *caritat*?
F. Lo sentir com propis lo bé y lo mal de nos tres próxims.
P. Qué es *diligencia*?
F. Una alegria y prestesa en lo bén obrar.

SECCIÓ SEGONA.

SAGRAMENTS.

- P. Quánts son los sagraments de la Iglesia?
F. Son set: lo primer, Baptisme, etc., *pág.* 8.
P. Qui instituhí ó posá aquests Sagraments?
F. Cristo Senyor nostre.
P. Per qué los instituhí?
F. Per donarnos sa gracia.
P. Qué cosa es gracia?

- F. Es un do sobrenatural, que n's fa amichs de Déu y hereus del cel.
P. De quántas maneras hi ha de Sagaments?
F. De dos, que son de vius y de morts.
P. Quánts son los sagaments de morts?
F. Dos, que son Baptisme y Penitencia.
P. Per qué se anomenan de *morts*?
F. Perque suposan l' ànima morta per lo pecat.
P. Quánts son los de vius?
F. Tots los demés.
P. Per que se anomenan de *vius*?
F. Perque suposan l' ànima viva per la gracia.

BAPTISME.

- P. Qué cosa es lo sagrement del Baptisme?
F. Lo sagrement del aygua que donan á un quant lo fan cristiá.
P. Quina gracia nos dona lo Baptisme?
F. Una gracia quens perdona á tots lo pecat original, y nos fa fills de la Iglesia.
P. Quina gracia causa ademés als que lo reben tenin ja us de rahó?
F. Una gracia quels perdona ademés tots los pecats personals comesos, y tota la pena merecuda per ells, ab sols tenirne dolor, sens necessitat de confessarlos.
P. Un que no es batejat pot rébrer altre Sagament?
F. No pare, perque lo Baptisme es la porta dels demés Sagaments.

- P. Per qué no deixan entrar los infants en la iglesia antes de batejarse?
F. Perque son esclaus del dimoni per lo pecat.
P. Per qué posan nom de algun Sant als que batejan?
F. Perque lo tingan per patró, y seguescan sas virtuts.
P. Qué significa la sal que l's posan en la boca?
F. Que la gracia del Baptisme nos guarda de la corrupció del pecat.
P. Qué significa fér lo sacerdot las creus ab los sants olis?
F. Que ab la gracia del Baptisme quedam armats y fortificats per pelear contra los enemichs de l' ànima.
P. Qué significa l' aygua?
F. Que ab la gracia del Baptisme quedam nets de tot pecat.
P. Qué significa la capilla?
F. La puresa de vida que debem guardar.
P. Qué significa lo ciri encés en la ma?
F. Lo llum del bon exemple que habem de donar.
P. Qué prometem en lo Baptisme?
F. Seguir la fé y lley de Jesucrist.
P. A que renunciem en lo Baptisme?
F. A Satanás á totas sas pompas y á totas sas obras.
P. Si una criatura se estaba morint, y no la podian portar á la iglesia per batejar, qui la podria batejar?
F. Qualsevol home ó dona.

- P. Què hauria de fer per batejarla?
 F. Tirarli aigua, y entretant dir: Jo t' batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.
 P. Ahont se li hauria de tirar la aigua.
 F. Al cap, si podia ser, y sino á la part mes principal que s' puga.
 P. Aquell que batejaria, hauria de tenir intenció?
 F. Si pare, hauria de tenir intenció de batejar aquella criatura.

CONFIRMACIÓ.

- P. Què es lo sagrament de Confirmació?
 F. Lo sagrament que dóna lo senyor Bisbe als que confirma.
 P. Quina gracia nos dóna lo sagrament de la Confirmació?
 F. Una gracia que n's dona forsas per cumplir lo que habem promés ab lo Baptisme.
 P. Ab qué ungeix lo senyor Bisbe lo front dels que confirma?
 F. Ab un oli barrejat ab bálsam, que s' diu crisma.
 P. Què significa lo oli?
 F. La plenitud de la gracia que rebem del Esperit Sant.
 P. Y lo bálsam?
 F. Lo olor del bon exemple que debem donar.
 P. Què significa la creu que lo senyor Bisbe fa en lo front dels que confirma?

- F. Que quedam assenyalats soldats de Jesucrist.
 P. Per què?
 F. Perque la Creu es lo senyal del cristíá.
 P. Per qué lo senyor Bisbe dóna la bofetada?
 F. Perque entengam que habem de sufrir qualsevol afront, antes de deixar la lley de Cristo.
 P. Per qué se dónan padrins en los sagraments del Baptisme y Confirmació?
 F. Perque tingam quins ajude á profesar la lley de Cristo.
 P. Quin parentiu contrahuen los padrins?
 F. Contrahuen parentiu espiritual ab lo batejat y confirmat y ab los pares de aquestos.
 P. Se ha de estar en gracia de Déu pera rebre lo sagrament de la Confirmació?
 F. Sí pare, perque la Confirmació es sagrament de vius.
 P. Y per lo del Baptisme?
 F. No pare, perque lo Baptisme es sagrament de morts.

EUCARISTÍA.

- P. Què cosa es lo sagrament de la Eucaristía?
 F. La Hostia consagrada, y lo Cálser (ó ví) consagrat.
 P. Quánt son consagrats la hostia y lo cálser?
 F. Quant lo sacerdot acaba de dir las paraulas de la consagració.
 P. En forsa de las paraulas de la consagració, qué s' posa en la hostia?
 F. Lo cos de Cristo.

- P. Y la sanch no s' hi posa també?
F. Sí pare, pero per companyía, perque un cos
viu no pot estar sens sanch.
P. En lo cálser, en forsa de las paraulas de la
consagració, que s' hi posa?
F. La sanch de Cristo.
P. Y lo cos de Cristo no s' hi posa també?
F. Sí pare, per companyía.
P. Y l' ànima de Cristo ahont se posa?
F. En lo cálser y en la hostia; perque Cristo està
viu en aquest Sagrament.
P. Cristo en lo Sagrament hi està assentat, dret,
ó ajegut?
F. No pare, perque en lo Sagrament no ocupa
lloch.
P. Puig cóm hi està?
F. Ab un modo miraculos, tot en tota la hostia,
y tot en qualsevol part de ella per petita
que sia.
P. Si s' parteix la hostia consagrada, se parteix
lo cos de Cristo?
F. No pare.
P. En quina donchs de las parts queda?
F. En totes.
P. Quedan lo pa y lo ví despres de la consa-
gració?
F. No pare, perque se han convertit en cos y
sanch de Cristo.
P. Pero no s' veu del mateix modo que antes la
hostia?
F. Si pare, perque quedan los accidents, que son

- color, olor, sabor y altres, encara que sens
la substància.
P. Per qué combregam?
F. Perque la Eucaristia nos aumenta la gracia
y amistat de Déu, nos perdona los pecats ve-
nitals, y nos dóna auxili per no càurer en
mortals.
P. Qué mes fa la sagrada comunió?
F. Nos uneix ab Cristo, dóna forças y aliment á
nostra ànima, nos deslliura de càurer en las
tentacions, y nos fa suaus las penas de aques-
ta vida.
P. Quàntas cosas son necesarias pera rébrer lo
sagrament de la Eucaristia?
F. Quatre: dejuni natural, puritat de conciencia,
coneixement y desitj.
P. Qué vol dir *dejuni natural*?
F. No haber menjat ni begut desde la mitja nit,
fins que s' reb la sagrada comunió.
P. Qué vol dir *puritat de conciencia*?
F. Estar net de tot pecat mortal.
P. Un que està en pecat mortal y ha de com-
bregar, cóm ho ha de fér?
F. Confesarse bé primerament.
P. Quin pecat fa aquell que combrega en pecat
mortal, per no haberse confessat bé antes?
F. Un horrendo pecat de sacrilegi.
P. Qué vol dir *coneixement*?
F. Crèurer y avivar la fé de que Cristo està en
aquest sagrament.
P. Qué vol dir *desitj*?

- F. Que habem de tenir ganas y desitj de combregar.
P. Antes de combregar, mentres lo sacerdot obra lo sacrari, que se acostuma á dir?
F. La confessió general.
P. Digasmela.
F. Jo pecador, etc., pág. 8.
P. Qué dirás mentres lo sacerdot girat de cara al poble te la Hostia en sas mans?
F. Diré tres vegadas: *Senyor, jo no so digne que Vos entreu en ma pobra morada, pero tan solament digueuho de paraula, y quedará sana y salva la mia ànima.*
P. Despres de haber combregat, qué será bo fér?
F. Estar un bon rato en la iglesia donant gracies á Déu, y no escupir fins que la hostia haja enterament passat, per lo perill de llançar alguna partícula.
P. Qué dirás d'aquells, que luego de haber combregat, se n' van sens donar gracies?
F. Que no tenen criansa, que son uns vils ingratis é imitadors de Judas.

PENITENCIA.

- P. Quin es lo sagrement de la Penitencia?
F. Aquell sagrement que rebem quant nos confessam.
P. Quina gracia nos causa?
F. Una gracia que n's perdona tots los pecats commesos despres del Baptisme.

- P. Se ha de estar en gracia de Déu pera rébrer lo sagrement de la Penitencia?
F. No pare, perque la Penitencia es sagrement de morts.
P. Quàntas cosas son necessarias pera rébrer lo sagrement de la Penitencia, ó fér una bona confessió?
F. Cinch: exámen, dolor, propósit, confessió y satisfacció.
P. Qué vol dir *exámen*?
F. Examinar la conciencia ó pensar en los pecats.
P. Cóm se ha de fér lo exámen?
F. Posantse en un lloch retirat, y allí anant discurrant per los Manaments de la ley de Déu y de la Iglesia, y las obligacions de son estat, véurer en què ha pecat, y quàntas vegadas.
P. Quin temps y diligencia se han de pasar en fer l' exámen?
F. Los que s' posarian en negoci de molta importancia.
P. Qué cosa es *dolor*?
F. Un sentiment y pesar sobrenatural que té l' ànima de haber ofés á Déu.
P. De quàntas maneras hi ha de dolor?
F. De dos: de contrició y de atrició.
P. Qué cosa es dolor de contrició?
F. Un sentiment y pesar que té l' ànima de haber ofés á Déu, sols per ser ell qui es bondat infinita ab propósit de confessarse y esmerarse.
P. Qué cosa es dolor de atrició?

- F. Un sentiment y pesar que té l' ànima de haber ofés á Déu per temor de pèrdrer la gloria del cel, ó de anar al infern, ó per la deformitat del pecat.
- P. Quin acte de dolor se ha de fer per confessarse bé?
- F. Lo mes asegurat serà férlos tots dos
- P. Cóm se farán?
- F. Dient de cor: Senyor méu Jesucrist, etc. *página 9.*
- P. Ab solas nostras forsas podem tenir lo dolor?
- F. No pare.
- P. Qué farém donchs pera conseguirlo?
- F. Demanarlo á Déu ab humilitat y fervor, valentnos de la intercessió de Maria santíssima, dels angles y dels Sants.
- P. Qué farém ademés pera excitarnos de nostra part á dolor?
- F. Pensar seriament en la malicia de nostres pecats, en la injuria feta á la infinita bondat de Déu, en los càstichs merescuts per ells, y en la ingratitud y vileza de l' ànima quant peca.
- P. Qué vol dir *propòsit*?
- F. Proposar no tornar mes á pecar.
- P. Quàntas cosas ha de tenir lo propòsit per ser bo?
- F. Tres: universal, perpètuo, y eficas.
- P. Qué vol dir *universal*?
- F. Que ha de ser de tots los pecats mortals.
- P. Qué vol dir *perpètuo*?
- F. Que ha de ser per tota la vida.

- P. Qué vol dir *eficas*?
- F. Que ha de ser de apartar totes las ocasions y perills pròxims de pecar mortalment.
- P. Qué vol dir *confessió*?
- F. Que se han de dir tots los pecats mortals al confessor desde la última confessió ben feta.
- P. Los venials se han de confessar?
- F. No pare, pero millor es confessarlos.
- P. Cóm se han de confessar los pecats?
- F. Ab claredat, los cert com á cert, los dubtos com á dubtos, explicant sa especie, número y circumstancias.
- P. Si un despres de confessat se recorda de algun pecat mortal que se li havia descuydat, quina obligació li queda?
- F. La de confessarlo.
- P. Per quins motius pot ser mala la confessió?
- F. Fer falta d' exàmen, de dolor, de propòsit, quant se calla voluntariament algun pecat, ó se busca de propòsit algun confessor que no l' entengui.
- P. Si un per qualsevol motiu que sia, fa mala confessió, se li perdonan los pecats?
- F. No pare, no se ni perdona cap, y ademés ne fa un altre de sacrilegi.
- P. Son moltas las personas que s' perden per las malas confessions?
- F. Si pare, Sta. Teresa diu que la major part dels cristians se perden per las malas confessions.
- P. Si un te devoció d' anar á confessar, y no s'

recorda de cap pecat cert, que ja no l' tinga ben confessat, que ha de fer?

F. Se ha de acusar de un pecat cert de la vida passada, y tenirne dolor y propósit verdader.

P. Que vol dir *satisfacció*?

F. Cumplir la penitencia que li ha donat lo confessor.

P. Es pecat no cumplir la penitencia?

F. Si es per culpa, si pare.

P. Quànt se ha de cumplir la penitencia?

F. En lo temps que lo confessor li haurá manat.

P. Y quant lo confessor no assenyala temps?

F. No tardar molt á cumplirla.

P. Quànt estás als peus del confessor per confessarte, qué has de fer?

F. Senyarme, y dir la confessió general.

P. Mentre lo sacerdot te dona la absolució, qué has de fer?

F. Lo acte de contrició ab tot lo cor.

EXTREMAUNCIÓ.

P. Qué cosa es lo sagrament de la Extremaunció?

F. Aquell sagrament que dóna lo sacerdot als malalts, ungint los sentits ab los sants olis.

P. Qué n's dóna lo sagrament de la Extremaunció?

F. Una gracia que n's dóna forsas per resistir las tentacions del dimoni en la hora de la mort, y nos torna la salut del cos si n's convé.

P. Quinas altras gracies te la virtut de causar als que l' reben ben disposats?

F. La d' esborrar las reliquias de la mala vida pasada, la de perdonar los pecats venials, y fins també la de perdonar indirectament los mortals, no perdonats sens culpa de part nostra, ab sols lo dolor d' atrició.

P. Y per assó i quànt convé administrarlo als malalts?

F. En quant se pugui, mentres tenen encara coneixement y son capassos de disposarse pera rebrer tots los seus saludables efectes.

P. Se ha de estar en gracia de Déu pera rebrer lo sagrament de la Extremaunció?

F. Sí pare, perque es sagrament de vius.

ORDE.

P. Qué cosa es lo sagrament del Orde?

F. Un sagrament que dona lo senyor Bisbe als eclesiástichs.

P. Quina gracia dóna lo sagrament del Orde?

F. Una gracia perque los eclesiástichs pugan cumplir bé son ofici.

MATRIMONI.

P. Qué cosa es lo sagrament del Matrimoni?

F. Lo sagrament que reben l' home y la dona quant se casan.

P. Quina gracia dóna lo sagrament del Matrimoni?

- F. Una gracia perque los casats viscan ab pau
y unió, y crien bé sos fills.
P. Los que se casan han de estar en gracia
de Déu?
F. Si pare, perque lo Matrimoni es sagrament
de vius.
P. Lo anomenat avuy dia Matrimoni civil, es
sagrament?
F. No pare, ni es Matrimoni ni es sagrament,
sino un concubinat pecaminós, com que posa
á las ánimas en estat habitual de pecat.

DÓNS DEL ESPERIT SANT.

- P. Quánts son los dóns del Esperit Sant?
F. Set: Sabiduría, etc., pág. 12.
P. Quins efectes nos causan los dóns del Espe-
rit Sant?
F. Nos disposan per obehirlo promptament, y
seguir las inspiracions de Déu.
P. Cóm nos disposa lo dó de *sabiduria*?
F. Donantnos un superior coneixement per apar-
tarnos del pecat, y seguir la virtut.
P. Cóm nos disposa lo dó de *enteniment*?
F. Apartant la voluntat de las cosas malas y
mundanas, y guiantla á las cosas bonas y
celestials.
P. Cóm nos disposa lo dó de *consell*?
F. Dirigintnos per donar bons consells, y saber-
los péntrer.
P. Cóm nos disposa lo dó de *fortalesa*?

- F. Donantnos fortalesa per vencer las dificultats
que s' troban en lo camí de la virtut.
P. Cóm nos dispara lo dó de *ciencia*?
F. Ensenyantnos cóm nos habem de apartar dels
llasos de aquest mon, deixant lo incert per se-
guir lo cert y segur.
P. Cóm nos dispara lo dó de *pietat*?
F. Inclinantnos á venerar á Déu com á Pare de
tots.
P. Cóm nos dispara lo dó de *temor de Déu*?
F. Féntnos témer y aborrir lo pecat, per ser una
ofensa y un agravi de Déu Nostre Senyor.

OBRAS DE MISERICORDIA.

- P. Quántas son las obras de Misericordia?
F. Son catorse: La primera, donar menjar al qui
té fam, etc., pág. 10.
P. Per qué aquestas obras se anomenan de *mise-
ricordia*?
F. Perque ab ellas misericordiosament socorem
las necessitats del próxim.
P. Per qué las set primeras se anomenan *cor-
porals*?
F. Perque ab ellas socorem las necesitats cor-
porals del próxim.
P. Per qué las otras se anomenan *espirituals*?
F. Perque ab elles socorem las necesitats espi-
rituals de nostre próxim.
P. Tenim obligació de practicar aquestas obras
de misericordia?

- F. Si pare, y móltas vegadas baix pena de pecat mortal.
 P. Y las obras de misericordia, poden també aprofitar á las ànimes del purgatori?
 F. Si pare, aplicantlas per modode sufragi, y també las indulgencias que ab elllas se guanyan.
 P. Hi ha alguna indulgència ab la que se las pugui ausiliar de una manera especial?
 F. Si pare, la indulgencia plenaria de la butlla anomenada de difunts.

POTENCIAS DEL ÀNIMA.

- P. Quàntas son las potencias del ànima?
 F. Tres: Memoria, enteniment y voluntat.
 P. Per qué n's ha donat Déu aquestas potencias?
 F. Per emplearlas en son servey.
 P. Cóm emplearém la *memoria*?
 F. Recordantnos dels beneficis que habem rebut de Déu.
 P. Cóm emplearém lo *enteniment*?
 F. Contemplant las perfeccions de Déu.
 P. Cóm emplearém la *voluntat*?
 F. Estimant mes á Déu que á tot lo mon.

SENTITS CORPORALS.

- P. Quànts son los sentits corporals?
 F. Cinch: Véurer, oir, olorar, gustar y tocar.
 P. Podem pecar en lo mal us de aquets sentits?
 F. Si pare, y persó convé portarlos recullits.

VIRTUTS TEOLOGALS.

- P. Quàntas son las virtuts teologals?
 F. Tres: Fe, esperansa y caritat.
 P. Per qué se anomenan *teologals*?
 F. Perque ab elllas nos dirigim directament á Déu.

VIRTUTS CARDINALS.

- P. Quàntas son las virtuts cardinals?
 F. Quatre: Prudència, etc., pág. 12.
 P. Per qué aquestas virtuts se anomenan *cardinals*?
 F. Perque son lo fonament de las demés virtuts.
 P. Què cosa es *prudència*?
 F. Una virtut que n's ensaya lo modo de obrar bé.
 P. Què cosa es *justicia*?
 F. Una virtut que n's inclina á donar á cada hu lo que li toca.
 P. Què cosa es *fortalesa*?
 F. Una virtut que n's dona forses per obrar com debem.
 P. Què cosa es *templança*?
 F. Una virtut que n's refrena las pasions.

FRUYTS DEL ESPERIT SANT.

- P. Quànts son los fruyts del Esperit Sant?
 F. Dotse: Caritat, etc., pág. 12.
 P. Per que se anomenan fruyts del Esperit Sant?

- F. Ferque son obraz especialment mogudas del Esperit Sant.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *caritat*?
- F. Es aquell amor ab que los bons aman á Déu.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *goig*?
- F. Es aquella alegría que gosan los bons en ser amichs de Déu, y en haber deixat lo pecat.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *pau*?
- F. Es aquella tranquilitat y quietut de ánimo ab que viuhen los bons.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *paciencia*?
- F. Es aquella resignació y gust ab que los bons se conforman á la voluntat de Déu en qualsevol tribulació.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *llarga esperansa*?
- F. Es aquell gran esperit que tenen los bons, que de res se congoixar, ni se contentan de altra cosa que de Déu Nosta Senyor.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *bondat*?
- F. Es aquella voluntad y desitj que tenen los bons de fér bé al próxim.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *benignitat*?
- F. Es aquell agrado ab que los bons tractan á tothom, empleantse en son servey.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *mansuetut*?
- F. Es aquella igualtat de ánimo ab que los bons sufreixen las injurias sens indignarse.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *fe*?
- F. Es aquella fidelitat que guardan los justos á Déu, crehent tot lo que ha revelat, y als homes no enganyantlos.

- P. Qué cosa es lo fruyt de *modestia*?
- F. Es aquell cuidado que posan los bons en que totas las accions sian del degut modo.
- P. Qué cosa es lo fruyt de *continencia*?
- F. Es aquella mira que tenen los bons en reprimir las passions desordenadas.
- P. Que cosa es lo fruyt de *castedat*?
- F. Es aquella interior pureza que guardan los bons, aborrint las cosas deshonestas, y fugint las ocasions.

BENAVENTURANSAS.

- P. Quántas son las benaventuransas?
- F. Vuyt: La primera, benaventurats los pobres de esperit, etc., pág. 12.
- P. Per qué aquestas obras se anomenan *benaventuransas*?
- F. Ferque son obras tan perféitas, que ab ellas no sols mereixem lo cel, sino que ja comensam á participar dels gustos de la benaventuransa de la gloria.
- P. Qui son los *pobres de esperit*?
- F. Aquells que desprecian las riquesas y honras de aquest mon.
- P. Qui son los *mansos*?
- F. Aquells que reprimeixen la ira.
- P. Qui son los *que ploran*?
- F. Aquells que abandonan los gustos de aquesta vida, plorant sas vanitats.
- P. Qui son los *que tenen fam y set de justicia*?

- F. Aquells que ab totas veras desitjan donar á cada hu lo que li toca, y fér en tot la voluntat de Déu.
- P. Qui son los *misericordiosos*?
- F. Aquells que socoren las necesitats dels pobres per amor de Déu.
- P. Qui son los *nets de cor*?
- F. Aquells que vihuen ab gran cuidado de no cárurer en pecat.
- P. Qui son los *pacífichs*?
- F. Aquells que procuran la pau interior, y no renyir ab lo próxim.
- P. Qui son los que pateixen persecució per la justicia?
- F. Aquells que per ningun treball deixan lo camí de la virtud.

PECATS CONTRA DEL ESPRIT SANT.

- P. Quánts son los pecats contra del Esperit Sant?
- F. Sis: Lo primer, presumpció de salvarse sens algun mérit.
- Lo segon, desesperació de la misericordia de Déu.
- Lo tercer, impugnació de la veritat coneguda pera pecar ab mes llibertat.
- Lo quart, enveja dels béns espirituals que nostre próxim ha rebut de Déu.
- Lo quint, obstinació en lo pecat.
- Lo sisé, propósit de morir sens penitencia.

- P. Per qué aquests pecats se anomenan contra del Esperit Sant?
- F. Perque se fan en menyspreu de aquellas gracies que n's dóna lo Esperit Sant per apartarnos del pecat.

PECATS DE QUE UN SE N' FA REO SENSE COMETRERLOS DIRECTAMENT.

- P. Quánts son los pecats de que un se n' fa reo sense cometrerlos directament?
- F. Nou: Lo primer, manar fer algun mal; lo segon, aconsellarlo; lo tercer, consentirlo; lo quart, provocar al mal; lo quint, alabar lo mal; lo sisé, no impedirlo podent y tenint obligació de impedirlo; lo seté, dissimular lo mal y permetrerlo, coneixent que succeirá; lo octau, participar del mal; y lo nové, defensar lo mal.
- P. Per que se diu que un se fa reo de aquests pecats sense cometrerlos directament?
- F. Perque ab ells un es causa ó cómplice en lo mal que fan altres.

PECATS QUE DEMANAN VENJANSA Á DÉU.

- P. Quánts son los pecats que demandan venjansa devant de Déu?
- F. Quatre: Lo primer, homicidi voluntari.
- Lo segon, lo pecat de sodomía.
- Lo tercer, oprimir als pobres.
- Lo quart, defraudar la soldada als treballadors.

- P. Per qué se diu que aquests pecats demanau venjansa devant de Déu?
- F. Perque son tan injuriosos al próxim, que provocan especialment la ira de Déu, y Nostre Senyor los acostuma castigar ja en aquesta vida.

DERRERÍAS DEL HOME.

- P. Quántas son las derrerías del home?
- F. Quatre: Mort, judici, infern y gloria.
- P. Per qué se anomenan *derrerías del home*?
- F. Perque son la última cosa en que habem de parar.
- P. Qué cosa es *morir*?
- F. Separarse l' ànima del cos.
- P. Se pot saber lo instant en que morirém?
- F. No pare, ni la hora ni lo dia.
- P. Qué entens per *judici*?
- F. Aquell judici que fará Nostre Senyor del mérit de nostres obras per donar lo correspondent premi ó càstich.
- P. Quántas maneras hi ha de judici?
- F. Dos: judici universal, y judici particular.
- P. Qué cosa es judici *particular*?
- F. Aquell judici que fa Nostre Senyor luego que ha mort cada hu en particular.
- P. Qué cosa es judici *universal*?
- F. Aquell judici que Nostre Senyor fará á la fi del mon en la vall de Josafat, ahont serém tots judicats.

- P. En lo judici universal se mudará la sentencia que Déu nos haurá donat en lo particular?
- F. No pare.
- P. Donchs per quin fi se fará lo judici universal?
- F. Entre altres motius, per major premi dels bons, y major càstich dels mals, per la glorificació dels primers, y confusió dels segons.
- P. Compareixerém tots al judici universal?
- F. Si pare, y tots compareixerém ressuscitats ab nostres propis cossos.
- P. Qué cosa es *infern*?
- F. Un lloch dins de la terra ahont son atormentats segons sas culpas los que moren en peccat mortal.
- P. Qué entens per *gloria*?
- F. Aquella gloria que gosarán las ànimas dels benaventurats en lo cel.
- P. En qué consistirá aquesta gloria de las ànimes en lo cel?
- F. En véurer y gosar á Déu pera sempre.
- P. Los cossos dels benaventurats tindrán també alguna gloria en lo cel?
- F. Si pare.
- P. En qué consistirá aquesta gloria?
- F. En los quatre dots que gosarán, de impassibilitat, sutilesa, agilitat y claredat.
- P. En qué consistirá lo dot de *impassibilitat*?
- F. En que los cossos dels benaventurats no podrán patir mal ni dolor algun.
- P. En qué consistirá lo dot de *sutilesa*?
- F. En los cossos dels benaventurats podrán

entrar en qualsevol part, per mes tancada que sia.

- P. En qué consistirá lo dot de *agilitat*?
F. En una gran facilitat y lleugeresa que tindrán los cossos dels benaventurats pera passar de un lloch á altre.
P. En qué consistirá lo dot de *claredat*?
F. En que los cossos dels benaventurats serán mes resplandentes que lo mateix sol.
P. Los benaventurats tendrán igual gloria en lo cel?
F. No pare, sino que cada hu tendrá lo que li corresponderá segons sos mèrits.
P. Los que n' tendrán menos envejarán als que n' tendrán mes?
F. No pare, ans bé sen alegrarán.
P. Un exemple de axó.
F. Axí com un minyó xich está tan content de un vestit xich, com un de gran de un vestit gran, porque no ni correspon altre.

APÉNDICE.

REGLAS PERA CONSEGUIR LA SALVACIÓ.

- 1.ª Viurer be y ab temor de Deu; porque qual la v' la tal la mort.
2.ª Resar cada dia l' offeriment de obras á Déu, las sevas devicions, lo rosari y procurar odir la Santa Missa.

3.ª Fugir de las ocasions de pecar y de la ociositat.

4.ª Confessarse be, y al menos cada mes, procurant tenir un bon confessor.

5.ª Ser devot de la Verge santíssima, de Sant Joseph, del Angel de la Guardia, del Sant del nom y de las beneytas ánimas del Purgatori.

6.ª Meditar la Passió y mort de Nostre Senyor Jesucrist, los Dolors de la seva Mare santíssima y 'ls Novíssims, llegint á aquest fi algú libbre devot.

7.ª Formar intenció cada dia de guanyar totas las indulgencias concedidas als actes de pietat que cada hu fassi.

ORACIÓNS DIARÍAS PEL MATÍ.

Lo primer que al matí ha de fer lo cristiá es alabar á Déu, y aixis, al despertarse se persignarà dihent després: Jesús, Joseph, María, jo us dono 'l cor y l' ànima mia.

Quant s' haurá alsat y vestit, s' agenollará y dirá: Déu y Senyor meu, en qui crech y espero: vos adoro y amo ab tot mon cor. Vos dono gracies per haverme criat, per haverme redimit y fet cristiá, y conservat en aquesta nit. Vos offeresch y consagro á vostra honra y gloria tots mos pensaments, paraulas, obras y treballs, ab intenció de guanyar totas indulgencias concedidas á las obras bonas que faré en aquest dia. Vos demano humilment perdó dels meus pecats y 'm pesa del intim del meu cor d' havervos ofés; y

pels mèrits de Jesucrist y de la Verge santíssima vos suplico me donéu gracies pera no tornarvos á ofendrer més.

Y ara resarà un Pare nostre, Ave María y Gloria al Angel de la seva Guarda, Sant del seu nom, etc.

ENTRE DÍA.

Al comensar lo treball, l' offerirà á Déu y li demanarà la seva benedicció; alsarà sovint lo cor á Déu, que está present en totas parts.

PER LA NIT.

Avans de posarse al llit, pendrà aigua benvolta, se agenollarà, y després d' haver fet lo senyal de la creu dirà:

Senyor, Déu meu, en qui crech y espero, vos amo ab tot lo meu cor; vos dono gracies per haberme criat, per havermé redimit, fet cristiá y conservat en aquest día. Donáume gracia pera coneixer los meus pecats y arrepentirme d' ells.

Aquí examinarà breument si durán lo dia ha faltat contra algún dels Manaments; y després del exàmen dirà ab fervor l' Acte de Contrició, Pare nostre y Salve.

LA SANTA MISSA.

La Santa Missa es l' acte més august que hi ha en la Religió. Es una viva representació de la vida, Passió y mort de Nostre Senyor Jesu-

crist, y un verdader sacrifici, en lo qual lo mateix Jesucrist baixa del Cel á offerirse en la Hostia y en lo Calser á son Etern Pare com á víctima de nostres pecats, renovant lo sacrifici de la Creu.

Quan vas á Missa pensa que vas al Calvari, y desde l' Sanctus imaginat que veus aquell sanguinet sacrifici.

Als que no sàpigan ó no pugan llegir, se l' aconsella que resen y contemplen lo Santissim Rosari.

Pels que poden llegir s' han disposat las següents oracions, segons lo método que prescriv Sant Francisco de Sales.

PRINCIPI.

En nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant. Amen.—Postrat á vostra presencia ioh Trinitat Santíssima! rendidament vos suplico jo, indigno pecador, que 'm concediu las disposicions necesarias pera assistir á 'n aquesta Missa atenta y devotament; y á fi d' obligarvos ab l' esmena de mas culpas, vos ne demano humilment perdó dihent: *Yo pecador, etc.*

ALS KYRIES FINS A LA EPISTOLA.—Considerant, Jesús meu, que 'us dignareu fervos Home, y naixer y viurer en aquest mon, vos alabo ab los àngels, y 'us suplico me fassau manso, net y humil de cor, pera que, seguint los admirables exemples de vostra vida, puga alabarvos en lo cel,—*Gloria Patri,*

AL EVANGELI.—¡Oh diví Jesús! Ab lo mès profundo respecte á la celestial doctrina predicada per vos mateix, vos prego que tothom la conega y observe; y pera prestarvos ma fe y obediencia, diré devoutament lo *Credo*.

AL OFERTORI.—Rebeu joh Pare Sant, Omnipotent y Etern Déu! questa santa oblació, en memoria de la que vostre Fill Jesucrist vos féu de sí mateix; y per ella aceptáu la meva ànima y tot quant só, pera que's fassa en mi vostra santíssima voluntat. Amen.

PREFACI Y SANCTUS.

Déu y Senyor meu: jo vos adoro, vos benchesch y vos alabo en unió de tots los esperits celestials, dihent: *Sant, Sant, Sant*, Senyor Déu dels exèrcits: plens están los cels y la terra de vostra gloria. ¡Benehit sia lo Senyor que's digná venir a redimirnos y salvarnos!

CANON DE LA MISSA.—¡Oh Pare clementíssim! Vos presentam los mèrits de vostre Santíssim Fill Nostre Senyor Jesucrist, que per nostre remey volgué ser entregat en l' hort de las Olivas, pres, acusat, coronat d' espinas, sentenciat á mort y carregat ab la Creu, pera ser sacrificat en mitx de dos lladres, y 'us offerim questa mateixa Victima que ara va á ser consagrada sobre l' altar, per tota la Iglesia catòlica, per totas nostras necessitats espirituals y temporals, generals y particulars....

(*Aquí s' fa memoria dels vius pels quals se vol pregar particularment, y s' resa una part del Trisagi.*)

AL ALSAR LA HOSTIA.—Vos adorám, preciosíssim y sacratíssim Cos de Nostre Senyor Jesucrist, que en l' ara de la Creu foreu digne sacrifici per la redempció de tot lo mon.

AL ALSAR LO CALSER.—Vos adorám preciosíssima y sacratíssima Sanch de Nostre Senyor Jesucrist, que en l' ara de la Creu foreu derramada per nostras culpas y pecats.

DESPRÉS D' HAVER ALSAT.

Vostre amor als homes, joh Jesús meu! es imponderable, sobre tot quant en la nit de la Cena, poch avans de comensar vostra Passió, y apesar de servos ben coneguda nostra ingratitud, vos féu quedar entre nosaltres, instituhint aquest altíssim sagrament, en que'ns donau vostre Cos, ànima y divinitat tan real y verdaderament com estan en los cels. Me oferesch enterament á Vos, pera que'm perdonau las mevas culpas y 'us recordéu y perdonéu l' ànima de....

(*Aquí pregue cada hu pels seus difunts, parents, benefactors, amichs y enemichs, y s' resa la segona part del Trisagi.*)

AL PATER NOSTER.—¡Oh Pare clementíssim! Pera alcansar millor totas mas peticions y preparar lo meu cor á fi de rebrer espiritualment lo Santíssim Sagrament, vos dirigesch la oració

que 'ns ensenyá vostre Fill Diví, dihent: *Pare nostre.*

ALS AGNUS.—(*Dirá tres regadas*).—Corder de Déu, que borráu los pecats del mon, tingáu misericordia de nosaltres.

A LA COMUNIO.—Senyor meu Jesucrist: jo no só digne de que vostra Divina Magestat entre en ma pobre morada: mes per vostra divina paraula, los meus pecats sian perdonats y la meva ànima sia saña, salva y perdonada. (*Tres regadas*).—Lo Cos de Nostre Senyor Jesucrist guarde la meva ànima pera la vida eterna. Amen.

DESPRES DE LA COMUNIO.—Alabat sia lo Santíssim Sagrament.

(*Se dirá tres regadas, y després la última part del Trisagi*).

A LA BENEDICCIÓ.—Donáume, Senyor, vostre benedicció, com la donáreu á vostres deixebles al pujárvesen al cel, y com la donaréu als bons lo dia del judici.—La benedicció del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant. Amen.

MODO D' AJUDAR A MISSA.

Sacerd. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Introibo ad altare Dei.

Minist. Ad Deum, qui lètificat juventutem meam.

S. Judica me Deus, et discerne causam meam de

gente non sancta: ab homine iniquo et dolo-
so erue me.

M. Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me re-
pulisti, et quare tristis incedo, dum affligit
me inimicus?

S. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam; ipsa
me deduxerunt et adduxerunt in montem
sanctum tuum et in tabernacula tua.

M. Et introibo ad altare Dei: ad Deum qui lèti-
fificat juventutem meam.

S. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus:
quare tristis es anima mea, et quare contur-
bas me?

M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi;
salutare vultus mei et Deus meus.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

M. Sicut erat in principio, et nunc, et semper,
et in sæcula sæculorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

M. Ad Deum, qui lètificat juventutem meam.

S. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

M. Qui fecit Cœlum et Terram.

S. Confiteor Deo, etc.

M. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis
peccatis tuis perducat te ad vitam æternam.

S. Amen.

M. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ sem-
per virginis, beato Michaëli archangelo, beato
Joanni Baptista, sanctis Apostolis Petro et
Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater; quia
peccavi nimis cogitatione, verbo et opere,

mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.
Ideo precor beatam Mariam semper virginem,
beatum Michaëlem archangelum, beatum
Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum
et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater, orare
pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimis-
sis peccatis vestris, perducat vos ad vitam
æternam.

M. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem
peccatorum nostrorum tribuat nobis omni-
potens, et misericors Dominus.

M. Amen.

S. Deus tu conversus vivificabis nos.

M. Et plebs tua lætabitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

M. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine, exaudi orationem meam.

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

M. Amen.

ACABADA LA EPÍSTOLA.

M. Deo gratias.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sequentia Sancti Evangelii, etc.

M. Gloria tibi Domine.

ACABAT LO PRIMER EVANGELI.

M. Laus tibi Christe.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Orate fratres.

M. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus
tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad
utilitatem quoque nostram totiusque Eccle-
siæ suæ sanctæ.

AL PREFACI.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

M. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

M. Habemus ad Dominum.

S. Gratias agamus Domino Deo nostro.

M. Dignum, et justum est.

DESPRÉS DEL PATER NOSTER.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

M. Amen.

S. Et ne nos inducas in temptationem.

M. Sed libera nos á malo.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

M. Amen.

S. Pax Domini sit semper vobiscum,

M. Et cum spiritu tuo.

S. Ite missa est, ó Benedicamus Domino.

M. Deo gratias, ó Requiescant in pace. Amen.

S. Benedicat vos omnipotens Deus, Fater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

M. Amen.

ACABAT L' ÚLTIM EVANGELI.

M. Deo gratias.

TRISAGI Á LA SANTÍSSIMA TRINITAT.

Sant, Sant, Sant, Senyor Déu dels exercits: plens estan los cels y la terra de vostra gloria. Gloria al Fare, gloria al Fill, gloria al Espirit Sant.

Se dirá vintiset vegadas, ab un Parenostre y Gloria al principi de cada nou.

MODO DE RESAR LO ROSARI DE MARIA SANTISSIMA.

Lo dilluns y dijous se contemplan los misteris de goig.

Lo dimars y divendres los de dolor.

Los dimecres, dissapte y diumenje los de gloria.

SENYAL DE LA CREU.

Per lo senyal ✕ de la santa creu, etc.

INTRODUCCIÓ.

- v. Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum.
- r. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui Jesus.
- v. Domine, labia mea aperies.
- r. Et os meum annuntiabit laudem tuam.
- v. Deus in adjutorium meum intende.
- r. Domine, ad adjuvandum me festina.
- v. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
- r. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæculorum. Amen.

Senyor méu Jesucrist, Déu y home verdader, jo crech en Vos, espero en Vos: vos amo sobre totas las cosas: me pesa de habervos ofés, sols per ser Vos qui sóu, bondad infinita: y proposo, ajudat de vostra divina gracia, may mes pecar.

Senyor Déu nostre, dirigu y encaminau tots nostres pensaments, paraulas y obras á major honra y gloria vostra. Y Vos, María santíssima, alcansaunos de vostre Fill, que ab tota atenció y devoció pugam dir vostre santíssim rosari: lo qual vos oferim per la exaltació de la santa Fe católica, per nostras necessitats espirituals y temporals, y per bé y sufragi del vius y difunts, que sian de vostre major agrado, y principal obligació nostra.

MISTERIS DE GOIG.

Los misteris que se han de contemplar son los de goig. Lo primer, es la encarnació del Fill

de Déu en las puríssimas y virginals entranyas de María santíssima. En reverencia de aquest misteri resaré un *Pare nostre*, deu *Ave Marias*, y un *Gloria Patri*.

Lo segon misteri de goig, es la visita que feu María santíssima á sa cosina santa Elisabeth. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri de goig, es quant María santíssima, sempre Verge, parí á nostre Redemptor Jesús en un portal de Bethlem. En reverencia, etc.

Lo quart misteri de goig, es la presentació del Fill de Déu en lo Temple. En reverencia, etc.

Lo quint misteri de goig, es quant habent perdut la Verge santíssima á son Fill, lo trobá, després de tres dias, en lo Temple, disputant ab los doctors de la Lley. En reverencia, etc.

MISTERIS DE DOLOR.

Los misteris que se han de contemplar son los de dolor. Lo primer de ells, es la oració que féu Cristo Senyor nostre en lo hort de Getsemaní. En reverencia, etc.

Lo segon misteri de dolor, es quant lligaren á Cristo Senyor nostre en una columna, y li donaren passats de cinc mil assots. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri de dolor, es quant coronaren á Cristo Senyor nostre ab una corona de

agudíssimas y penetrants espinas. En reverencia, etc.

Lo quart misteri de dolor, es quant carregaren á Cristo Senyor nostre lo gran pes de la creu, en la que debia ser crucificat. En reverencia, etc.

Lo quint misteri de dolor, es quant Cristo Senyor nostre fou clavat de peus y mans cruelment en la creu, en la montanya del Calvari, y en ella morí per las nostres culpas y pecats. En reverencia, etc.

MISTERIS DE GLORIA.

Los misteris que se han de contemplar son los de gloria. Lo primer de ells, es la gloriosa y triunfant Resurrecció de Cristo Senyor nostre. En reverencia, etc.

Lo segon misteri de gloria, es la Ascensió de Cristo Senyor nostre al cel. En reverencia, etc.

Lo tercer misteri de gloria, es la vinguda del Espirit Sant, sobre lo Col-legi apostòlich, en figura de llenguas de foch. En reverencia, etc.

Lo quart misteri de gloria, es la felis mort y gloriosa Assumpció de María santíssima en cos y ànima al cel. En reverencia, etc.

Lo quint misteri de gloria, es quant la santísima Trinitat coroná á María santíssima per Reina y Emperadora del cel y terra. En reverencia, etc.

ACCIÓ DE GRACIAS.

Infinitas gracias vos donam, soberana Princesa, dels favors que tots los dias reben de vossa liberal ma: vullaunos, Senyora, ara y sempre tenir baix de vostra protecció y amparo; puig per mes obligarvos vos saludam ab una *Salve*. Déu vos salve, Reina y Mare de misericordia, etc., pág. 6.

LLETANIA DE MARIA SANTISSIMA.

Kyrie eleison,	Kyrie eleison.
Christe eleison,	Christe eleison.
Kyrie eleison,	Kyrie eleison.
Christe, audi nos,	Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos,	Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis Deus,	miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus,	miserere.
Spiritus Sancte Deus,	miserere.
Sancta Trinitas unus Deus,	miserere.
Sancta Maria,	ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix,	ora.
Sancta Virgo Virginum,	ora.
Mater Christi,	ora.
Mater divinæ gratiæ,	ora.
Mater purissima,	ora.
Mater castissima,	ora.
Mater inviolata,	ora.
Mater intemerata,	ora.

Mater immaculata,	ora.
Mater amabilis,	ora.
Mater admirabilis,	ora.
Mater Creatoris,	ora.
Mater Salvatoris,	ora.
Virgo prudentissima,	ora.
Virgo veneranda,	ora.
Virgo prædicanda,	ora.
Virgo potens,	ora.
Virgo clemens,	ora.
Virgo fidelis,	ora.
Speculum justitiae,	ora.
Sedes sapientiae,	ora.
Causa nostræ lætitiae,	ora.
Vas spirituale,	ora.
Vas honorabile,	ora.
Vas insigne devotionis,	ora.
Rosa mystica,	ora.
Turris davidica,	ora.
Turris eburnea,	ora.
Domus aurea,	ora.
Fœderis arca,	ora.
Janua cœli,	ora.
Stella matutina,	ora.
Salus infirmorum,	ora.
Refugium peccatorum,	ora.
Consolatrix affictorum,	ora.
Auxilium christianorum,	ora.
Regina Angelorum,	ora.
Regina Patriarcharum,	ora.
Regina Prophetarum,	ora.

Regina Apostolorum,	ora.
Regina Martyrum,	ora.
Regina Confessorum,	ora.
Regina Virginum,	ora.
Regina Sanctorum omnium,	ora.
Regina sine labe originali concepta,	ora.
Regina sacratissimi Rosarii,	ora.
v. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
r. Parce nobis, Domine.	
v. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
r. Exaudi nos, Domine.	
v. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.	
r. Miserere nobis.	

Sub tuum præsidium contugimus, sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

v. Regina sacratissimi Rosarii, ora pro nobis.
r. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Deus, cuius Unigenitus per vitam, mortem, et resurrectionem suam nobis salutis æternæ præmia comparavit, concede quæsumus ut hæc Mysteria sanctissimo beatæ Mariæ Virginis Rosario recolentes et imitemur quod continent et quod promittunt assequamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

L' ANGELUS.

Angelus Domini nuntiavit Mariæ, et concepit de Spiritu Sancto. *Ave Maria*, etc.

Ecce Auctilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. *Ave Maria*, etc.

Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis. *Ave Maria*, etc.

v. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.
r. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum I'ominum nostrum. r. Amen.

BENEDICCIÓ DE LA TAUЛА.

Senyor Déu méu, donau la bendicció á nosaltres y al aliment que ara pendrérem, pera mante-nirnos en vostre sant servey. Amen. Pare nostre, etc.

ACCIÓ DE GRACIAS.

Gracias vos donam, Senyor, del aliment que n's habeu donat: feunos gracia que n's serveasca en bé. Amen. Pare nostre, etc.

ACCIÓ DE GRACIAS EN LLATÍ.

- v. Benedicamus Domino.
r. Deo gratias.
v. Agimus tibi gratias, omnipotens Deus, pro
universis beneficiis tuis, qui vivis et regnas
in sæcula sæculorum.
r. Amen.
v. Kyrie eleison.
r. Christe eleison.
v. Kyrie eleison.
r. Pater noster.
v. Et ne nos inducas in tentationem.
r. Sed libera nos á malo.
v. Sit nomen Domini benedictum.
r. Ex hoc nunc, et usque in seculum.
v. Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis
bona facientibus propter nomen tuum vitam
æternam.
r. Amen.
v. Pro fidelibus defunctis: Pater noster.
r. Ad laudem Virginis Mariæ: Ave María.
v. Benedicamus Domino.
r. Deo gratias.
v. Fidelium animæ per misericordiam Dei re-
quiescant in pace.
r. Amen.